

Esilist. tsto 133/8.9.1982

Hannu Kotivuori

PÄIJÄNNE - KEITELE -KANAVA-ALUEEN INVENTOINTI

Osia Jyväskylän maalaiskunnan, Laukaan, Suolahden,
Äänekosken ja Äänekosken maalaiskunnan muinaisjännök-
sistä.

- luettelo vuodelta 1982

S i s ä l l y s l u e t t e l o

	sivu
Johdanto	1
Kohdehakemisto	2
Esinehakemisto (löydöt numerojärjestyksessä)	4
Kohteiden jakautuminen karttalehdittäin	6
Dialuettelo	7
Negatiiviluettelo	8
Peruskarttojen lehtijako	9
Kaavassa esitetyt kanavointityöt suhteessa alueen tunnet- tuihin muinaisjäännöksiin	12
Kanavoinnin ja tunnettujen löytöpaikkojen suhde esitettynä peruskarttaottein	13
Muinaisjäännösten selostukset (numerojärjestyksessä)	21
Valokuvat	79

JOHDANTO

Päijänne-Keitele -kanavahankkeen aiheuttama muinaisjäännösten inventointityö on suoritettu toukokuussa 1982. Hankkeen tilauksesta ja kustannuksista vastasi TVL:n Keski-Suomen piiri.

Lähtökohtana työlle oli museoviraston esihistorian toimiston arkistomateriaali ja rahoittajan toimittama kanavan yleissuunnitelma. Työn puitteissa tarkastettiin kaikki ne muinaisjäännökset ja -esineiden löytöpaikat, jotka saattaisivat suunnitelmien vuoksi vaarantua. Kertomukseen on lisäksi liitetty tiedot eräistä muista lähialueen kohteista samaa esitystapaa noudattaen.

Kohteet on selostettu siinä järjestyksessä, kuin ne näiden vesistöjen varrelle etelästä päin osuvat. Kohdehakemistoon (ks. s. 2) on luetteloitu alueen numeroidut kohteet 1-34. Näiden topografinen jakautuminen karttalehdittäin on sivulla 6. Työssä on käytetty peruskartan 1:20 000 lehtijakoa. Esinehakemisto kohdeviitteineen on sivuilla 4-5, dia- ja negatiiviluettelot sivuilla 7-8. Mikäli löytöpaikkaa ei tarkkaan tunnetta merkitsevät annetut koordinaatit päätalon tai muun mainitun, asiaa ilmaisevan pisteen paikkaa.

Huolimatta erityisluonteestaan on tämä inventointikertomus laadittu huomioimalla mahdollinen tietojen täydennys ja tarkennus. Täydellinen luettelo ei ole minkään suunnitelman alle osuneen kunnan osalta, vaikka valtaosa Laukaan kunnan tunnetuista löydöistä ja löytöpaikoista onkin kertomuksessa.

Kohteiden rauhoitusluokituksessa on käytetty museoviraston esihistorian toimiston omaksumaa luokitusta (ks. esim. Aarni Erä-Eskon laatimaa Kuusamon muinaisjäännösten luetteloa vuodelta 1975 s. 4, esihistorian tsto:n topografinen arkisto).

Helsingissä 1.9.1982

Hannu Kotivuori

KOHDEHAKEMISTO

1. Jyväskylän mlk, Haapaniemi (Vaajakoski, Haapalahti	kivik. löytöpaikka	s. 21
2. Laukaa, Leppävesi, Saviaho	kivik. löytöpaikka	s. 22
3. Laukaa, Leppävesi, Harhala (Kuhankoski)	kivik. löytöpaikka	s. 24
4. Laukaa, Laukkavirta, Kaivantö, Korvenpelto	kivik. löytöpaikka	s. 27
5. Laukaa, Laukkavirta, Parkkonen	kivik. löytöpaikka	s. 29
6. Laukaa, Laukkavirta, Uusitalo	kivik. löytöpaikka	s. 31
7. Laukaa, Kuusvesi, Keskinen	kivik. löytöpaikka	s. 32
8. Laukaa, Kuusvesi, Mattila	kivik. löytöpaikka	s. 34
9. Laukaa, Laukkavirta, Keltaharju	kivik. löytöpaikka	s. 36
10. Laukaa kk (Pellosniemi), Ritolahti	kivik. löytöpaikka	s. 37
11. Laukaa kk (Pellosniemi), Kirkkoranta	kivik. asuinpaikka	s. 38
12. Laukaa, Laukkavirta, Pellinen	kivik. löytöpaikka	s. 41
13. Laukaa, Kuusvesi, Peltotalo	kivik. löytöpaikka	s. 42
14. Laukaa, Pellosniemi, Kuusaa	kivik. asuinpaikka	s. 44
15. Laukaa, Haapavatia (Kuusaa), Ylä-Saarikko	kivik. löytöpaikka	s. 45
16. Laukaa, Petruma, Ristonkorpi	kivik. löytöpaikka	s. 47
17. Laukaa, Petruma, Raivola	kivik. löytöpaikka	s. 48
18. Laukaa, Petruma, Moisio	kivik. löytöpaikka	s. 50
19. Laukaa, Haapavatia, Vatia	kivik. löytöpaikka	s. 52
20. Laukaa, Haapavatia, Torikka 1	kivik. asuinpaikka	s. 53
21. Laukaa, Haapavatia, Torikka 2	kivik. löytöpaikka	s. 55
22. Laukaa, Haapavatia, Kankaanpää a) ja b)	kivik. löytöpaikka	s. 56
23. Laukaa, Peurunka, Riikola	mahd. kivik. asuinpaikka?	s. 59
24. Laukaa, Petruma, Ranila	mahd. kivik. asuinpaikka?	s. 61
25. Äänekoski, Koivisto, Muhlu 1	kivik. asuinpaikka	s. 63
26. Äänekoski, Koivisto, Muhlu 2	rautak.? rökkiöitä	s. 65
27. Suolahti, Paadentaipale, Paatela	kivik. löytöpaikka	s. 67
28. Suolahti, Paadentaipale, Rantala	kivik. löytöpaikka	s. 68
29. Suolahti, Paadentaipale, Tiilitehdas	kivik. löytöpaikka	s. 69

30. Suolahti, Paadentaipale, Sundvall	kivik. löytöpaikka	s. 70
31. Äänekoski, Paadentaipale, Niiranhiekkä	kivik. asuinpaikka	s. 72
32. Äänekoski, Paadentaipale, Kovalanniemi	kivik. asuinpaikka?	s. 74
33. Äänekoski, Paadentaipale, Ruokolahti	kivik. löytöpaikka	s. 75
34. Äänekoski mlk., Honkola, Törölä	kivik. löytöpaikka	s. 77

ESINEHAKEMISTO

(vain Päijänne-Keitele kanavan inventoinnin yhteydessä tarkastetut kohteet)

"kivikaudelta"

KM	304	kaksoistaltta	ks. Laukaa 11	s. 38
KM	457	reikäkivi	ks. Laukaa 11	s. 38
KM	2029:22	tasataltta	ks. Laukaa 5	s. 29
KM	2029:23	keihäänkärki	ks. Laukaa 5	s. 29
KM	2029:24	vasarakirves	ks. Laukaa 3	s. 24
KM	2029:25	kourutaltta	ks. Laukaa 3	s. 24
KM	2029:38	kourutaltta	ks. Laukaa 2	s. 22
KM	2029:61	tasataltta	ks. Laukaa 12	s. 41
KM	2029:62	tasataltta	ks. Laukaa 18	s. 50
KM	2029:64	oikokirves	ks. Laukaa 19	s. 52
KM	2029:66	oikokirves	ks. Suolahti 28	s. 68
KM	2029:70	kaksoistaltta	ks. Laukaa 23	s. 59
KM	2154:1	reikäkivi	ks. Laukaa 3	s. 24
KM	2154:2	reikäkivi	ks. Laukaa 3	s. 24
KM	2808:4	tasataltta	ks. Laukaa 25	s. 63
KM	3354:51	tasataltta	ks. Laukaa 23	s. 59
KM	3354:53	kourutaltta	ks. Laukaa 25	s. 63
KM	3354:57	tasataltta	ks. Laukaa 15	s. 45
KM	3664:1	tasataltta	ks. Laukaa 10	s. 37
KM	3664:2	tasataltta	ks. Laukaa 9	s. 36
KM	3801:47	tasataltta	ks. Laukaa 23	s. 59
KM	6306:18	reikäkivi	ks. Laukaa 8	s. 34
KM	6306:23	reikäkirveen terä	ks. Laukaa 3	s. 24
KM	6306:25	tasataltta?	ks. Laukaa 13	s. 42
KM	7808:1	tasataltta	ks. Laukaa 8	s. 34
KM	7808:2	kourutaltta	ks. Laukaa 4	s. 27
KM	7843:1	tuura	ks. Laukaa 20	s. 53
KM	7843:2-6	viisi kourutalttaa	ks. Laukaa 20	s. 53
KM	7843:7-9	kolme kourutaltan teelmää	ks. Laukaa 20	s. 53
KM	8148:3	oikokirves	ks. Laukaa 5	s. 29
KM	8988:2	kirves	ks. Laukaa 7	s. 32

KM 9018	nuijakivi	ks. Laukaa 6	s. 31
KM 9329:1	kourutaltoa	ks. Laukaa 20	s. 53
KM 9329:2	tasataltoa	ks. Laukaa 20	s. 53
KM 9632:1	kourutaltan teelmä	ks. Laukaa 22	s. 56
KM 9632:2	kourutaltoa	ks. Laukaa 22	s. 56
KM 9632:3	kiviesine	ks. Laukaa 22	s. 56
KM 10395:2	poikkitaltoa	ks. Laukaa 17	s. 48
KM 10586	oikokirves	ks. Suolahti 29	s. 69
KM 11352	oikokirves	ks. Laukaa 22	s. 56
KM 12479	kaksoistaltoa	ks. Suolahti 27	s. 67
KM 14655	poikkikirves	ks. Jyväskylä mlk 1	s. 21
KM 18760	kvartsi-iskoksia 31 kpl	ks. Laukaa 25	s. 63
KM 19907	keramiikan pala	ks. Laukaa 14	s. 44
KM 20142:1-2	kvartsi-iskoksia ja palaneen luun siru	ks. Laukaa 14	s. 44
KM 20145	kvartsi-iskoksia 6 kpl	ks. Äänekoski 31	s. 72
KM 21454:1-2	kvartsi-iskos ja palaneen luun pala	ks. Laukaa 11	s. 38
KM 21455	kvartsi-iskoksia 2 kpl	ks. Laukaa 25	s. 63
KM 21456:1-2	huuhtoutunut keramiikan pala ja kvartsi-iskoksia 2 kpl	ks. Äänekoski 31	s. 72
KM 21457	kvartsi-iskoksia 5 kpl	ks. Äänekoski 32	s. 74
KM 21458	kvartsi-iskos	ks. Äänekoski 33	s. 75
Hämeen museo 59:105	poikkikirves	ks. Laukaa 8	s. 34
Keski-Suomen museo	kourutaltoa	ks. Laukaa 21	s. 55
Keski-Suomen museo	kiviveitsi	ks. Äänekoski mlk	s. 77
Laukaan kotiseutumuseo	tasataltoa	ks. Laukaa 16	s. 47
Laukaan kotiseutumuseo	kourutaltoa	ks. Laukaa 25	s. 63
Laukaan kotiseutumuseo	poikkikirves	ks. Laukaa 24	s. 61
Jyväskylän seminaarin	kokoelma taltoa	ks. Laukaa 11	s. 38
Suolahden yhteiskoulun	kokoelma poikkikirves	ks. Suolahti 30	s. 70
Satakunnan museo	tasataltoa	ks. Äänekoski 31	s. 72

KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN KARTTALEHDITTÄIN

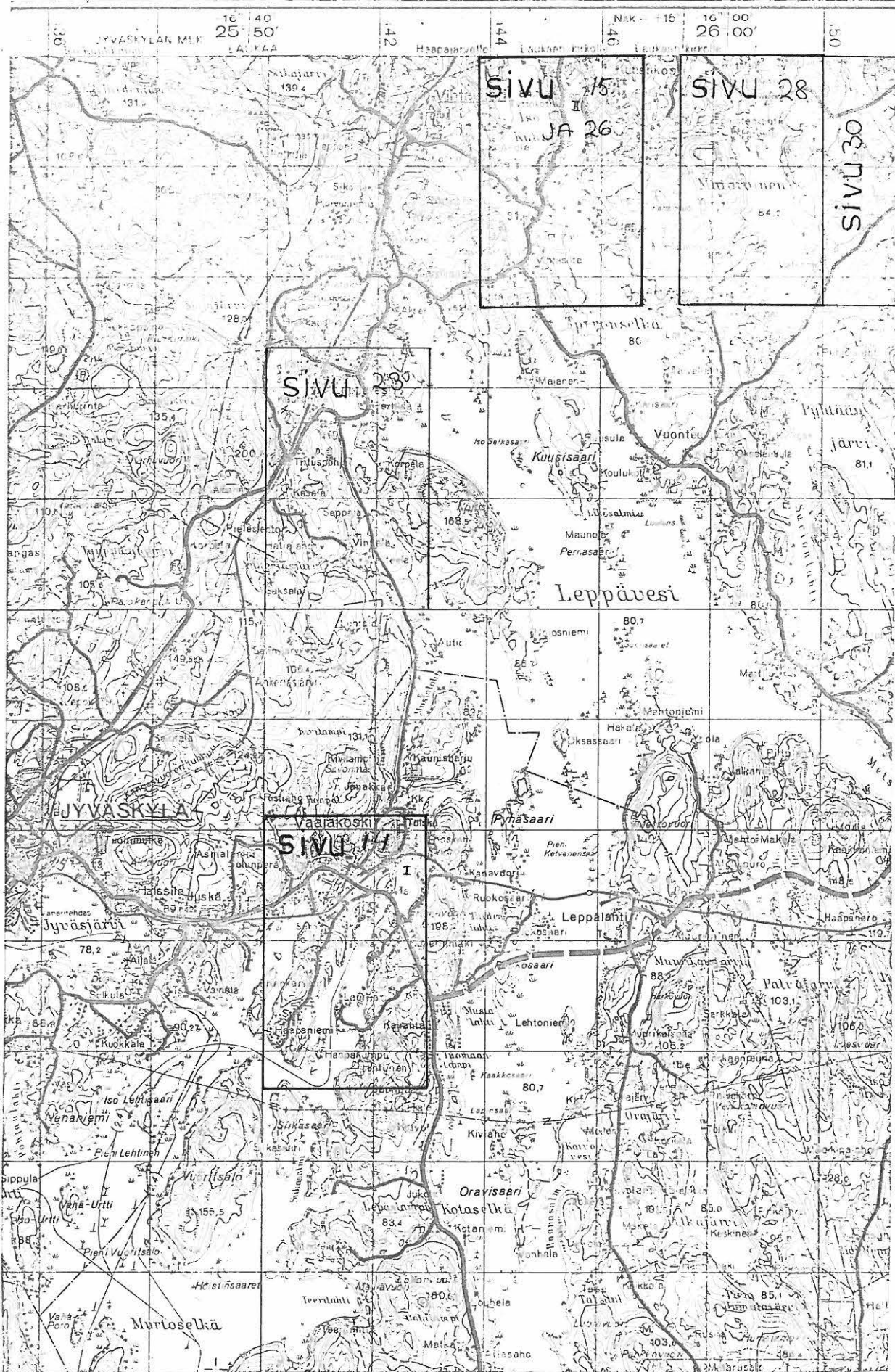
(peruskartan nro)	(muinaisjäännöksen nro)
3212 08 VAAJAKOSKI (1963)	1
3212 09 VIHTAVUORI (1963)	2, 3, 4
3212 12 LIEVESTUOREENJÄRVI(1963)	5
3221 04 VEHNIÄ (1966)	23
3221 05 KOIVISTO (1967)	24, 25, 26
3221 06 ÄÄNEKOSKI (1967)	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34
3221 07 LAUKAA (1967)	9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
3221 08 VATIA (1967)	18, 19, 20, 21, 22
3221 10 KUUSVESI (1967)	6, 7, 8

DIALUETTELO

- 5980 Laukaa Kirkkoranta, kivik. asp. lounaasta
- 5981 Laukaa Kirkkoranta, kivik. asp. luoteesta
- 5982 Laukaa Kirkkoranta, liesikiveys kaakosta
- 5983 Laukaa Ranila, mahd. kivik. asp.? itä-kaakosta
- 5984 Äänekoski Niiranhiekkä, kivik. asp. luoteesta, osin sortunut liesi puiden välissä
- 5985 Äänekoski Niiranhiekkä, sama liesi luoteesta, turpeesta puhdistettuna
- 5986 Äänekoski Niiranhiekkä, sama liesi etelä-lounaasta, palomaata siltti- ja juurikerroksen alla
- 5987 Äänekoski Niiranhiekkä, sama liesi pohjoisesta, puhdistettuna humuksesta
- 5988 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp. luoteesta
- 5989 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp. pohjoisluoteesta, kannaksen oikealla laidalla
- 5990 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp. idästä, taustalla Ruokolahden talo
- 5991 Äänekoski Törölä, kivik. löytöp. lounaasta, keskellä olevan pensaikon takana

NEGATIIVILUETTELO

- (k. 1) f. 55741 Laukaa kk Kirkkoranta, kivik. asp.
länsilounaasta ks. Laukaa 11
- (k. 2) f. 55742 Laukaa kk Kirkkoranta, kivik. asp.
luoteesta ks. Laukaa 11
- (k. 3) f. 55743 Laukaa kk Kirkkoranta, kivik. asp.
palaneita liesikiviä? kaakosta ks. Laukaa 11
- (k. 5) f. 55744 Äänekoski Niiranheikka, kivik. asp.
töyräällä sortuva liesi luoteesta ks. Äänekoski 31
- (k. 6) f. 55745 Äänekoski Niiranhiekkä, kivik. asp.
e.m. liesi pohjoisesta ks. Äänekoski 31
- (k. 7) f. 55746 Äänekoski Niiranhiekkä, kivik. asp.
e.m. liesi lounaasta ks. Äänekoski 31
- (k. 8) f. 55747 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp.
luoteesta ks. Äänekoski 32
- (k. 9) f. 55748 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp.
pohjoisesta ks. Äänekoski 32
- (k. 10) f. 55749 Äänekoski Kovalanniemi, kivik. asp.
idästä ks. Äänekoski 32
- (k. 4) f. 55750 Laukaa Ranila, mahdollinen kivik.
asp. idästä ks. Laukaa 24

6920

6916

6912

6908

6904

6900

6896

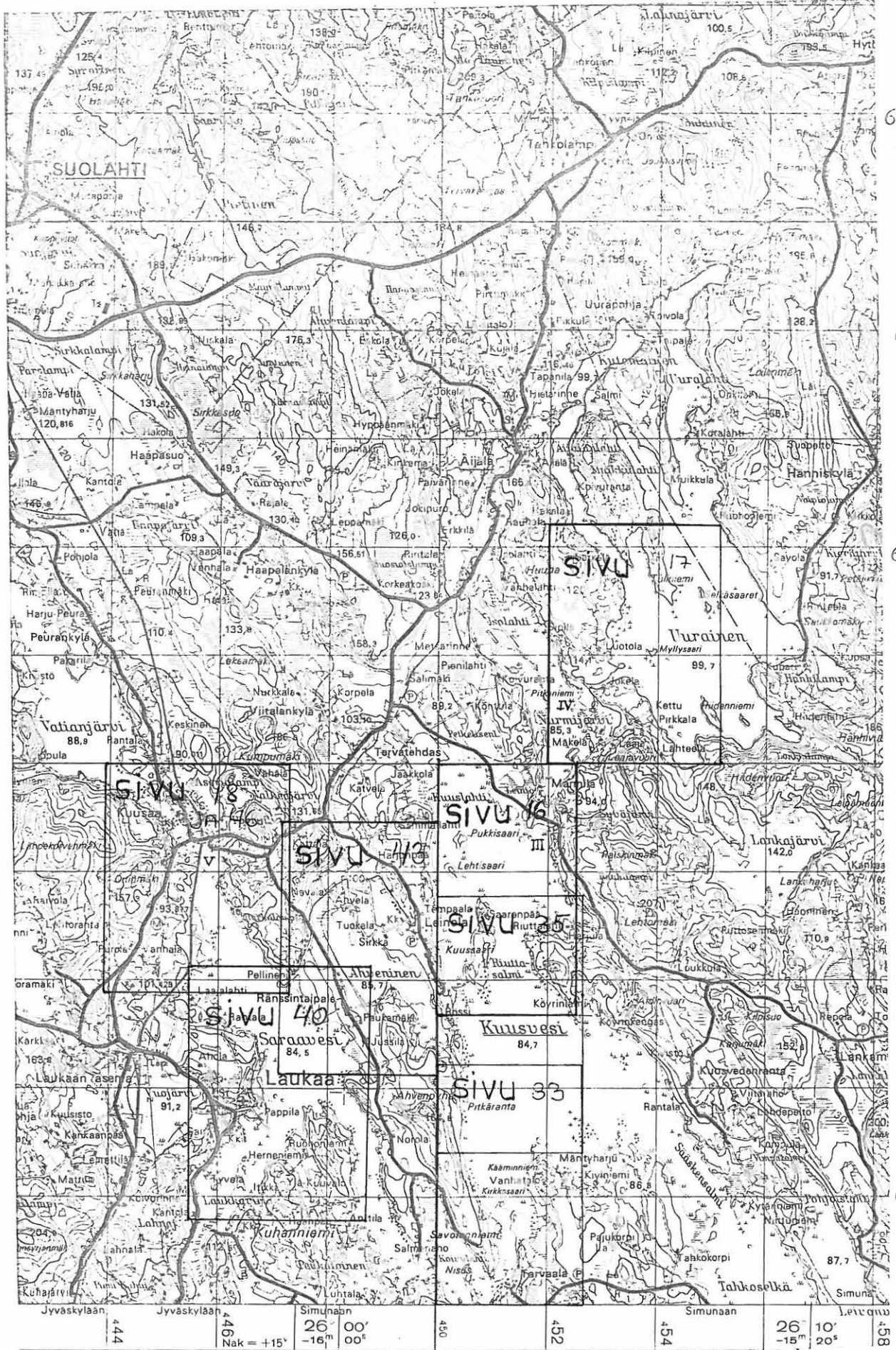
Ote topografikartasta 3212 JYVÄSKYLÄ, 1:100 000, 1966.

444

448

452

456

6942

6938

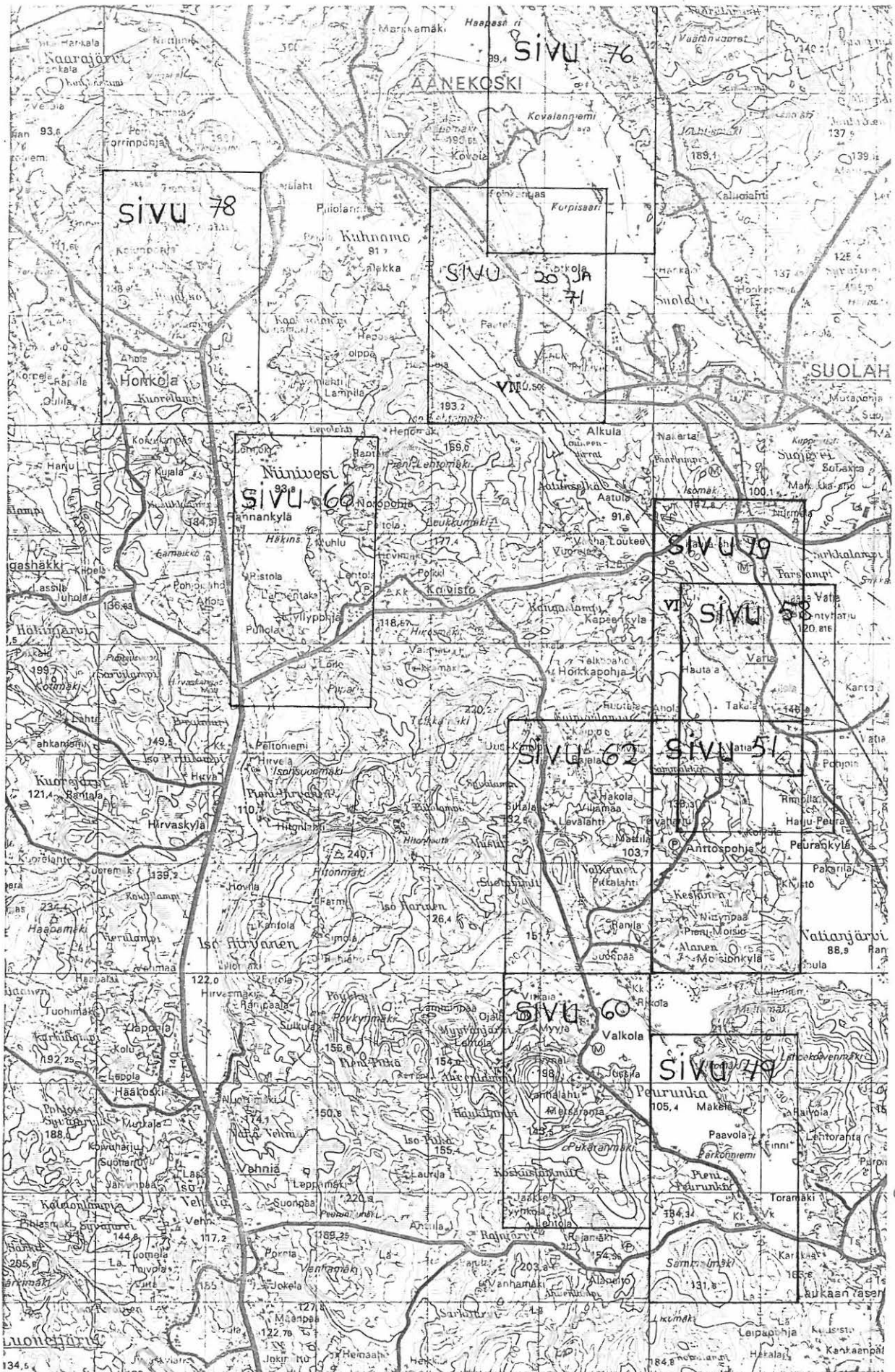
6934

6930

6926

6922

Ote topografikartasta 3221 ÄÄNEKOSKI, 1:100 000, 1969.

Ote topografikartasta 3221 AANEKOSKI, 1:100 000, 1969.

KAAVASSA ESITETYT KANAVOINTITYÖT SUHTEESSA ALUEEN TUNNETUIHIN
MUINAISJÄÄNNÖKSIIN

I VAAJAKOSKI (liittyy yleiskaavas suunnitelman vaihto-
ehtoihin 1 ja 2, ks. peruskarttaote s. 14)

Alue on entuudestaan tiheästi rakennettua tehdasmiljöötä, jossa lisäksi silta-, pengerrys- ja tietyöt ovat muuttaneet täysin alkuperäisen luonnonmaiseman. Maasto on pääosin jyrkkärinteistä, kivikkoista ja sekametsää kasvavaa koskialuetta. Lähin tunnettu kivikautinen löytöpaikka (Jyväskylän mlk 2 s. 21) jää jo 1,8 km suunnitelluista hankkeista lounaaseen.

II KUHANKOSKI (liittyy vaihtoehtoon 1, ks. peruskartta-
ote s. 15)

Suunnitelman mukaan on tarkoitus aukaista vesiväylä ohi Kuhankosken sen luoteispuolelta, halki Harhalan talon maiden (ks. s. 24). Paikalta löydetyistä esineistä kaksi: vasarakirves KM 2029:24 ja onsitaltta :25 on löytynyt peltotöissä, jälkimmäinen "läheltä Kuhankoskea". Mahdollinen peltoalue saattaa olla hankkeen alle jäävä, talosta noin 150 m kaakkoon oleva, nykyisin koivikoksi istutettu savikkomaa. Mutta puutteellisten löytötietojen vuoksi ei kanavanaukaisun mahdollista haittaa voida varmuudella määrittää.

III - IV KANAVOINTI KUUSVEDEN JA UURAISTEN VÄLILLÄ
(liittyvät vaihtoehtoon 2, ks. peruskartta
s. 16-17)

Nämä kanavointivaihtoehto kahteen, ns. Sumiaisten suunnitelmaan liittyvät väyläykset on esitetty (ks. yleiskaava s. 2-3) kalleutensa vuoksi osana epätodennäköisempää vaihtoehtoa. Näiden hankkeiden läheisyydestä ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai -löytöjä. Maastollisesti hanke noudattelee alavia ja vetisiä maastonkohtia.

V KUUSAANKOSKI (liittyy vaihtoehtoon 1, ks. peruskartta-
ote s. 18)

Täällä on tarkoitus ruopata väylä varsinaisen kosken koillispuolelle, yhdistämään Saravesi ja Vatianjärvi. Maasto on pako-in kivikkoista soraharjanteen kuvetta, jossa rakennustoiminta on aikaansaanut tuntu-
via muutoksia alkuperäiseen luontoon. Lähimmät tunnetut muinaislöydöt on tehty noin 500 m ruoppausalueen koillispuolella olevalta Pellosnie-
meltä (ks. s. 44) ja noin 700 m luoteeseen, tarkemmin tunnistamatto-
masta paikasta (ks. s. 45). Ensin mainittu kivikautinen asuinpaikka ei ole hankkeen kannalta mitenkään vaarassa, sillä se on noin 11 m vesi-
aluetta ylempänä.

VI KAPEENKOSKI (liittyy vaihtoehtoon 1, ks. peruskartta-
ote s. 19)

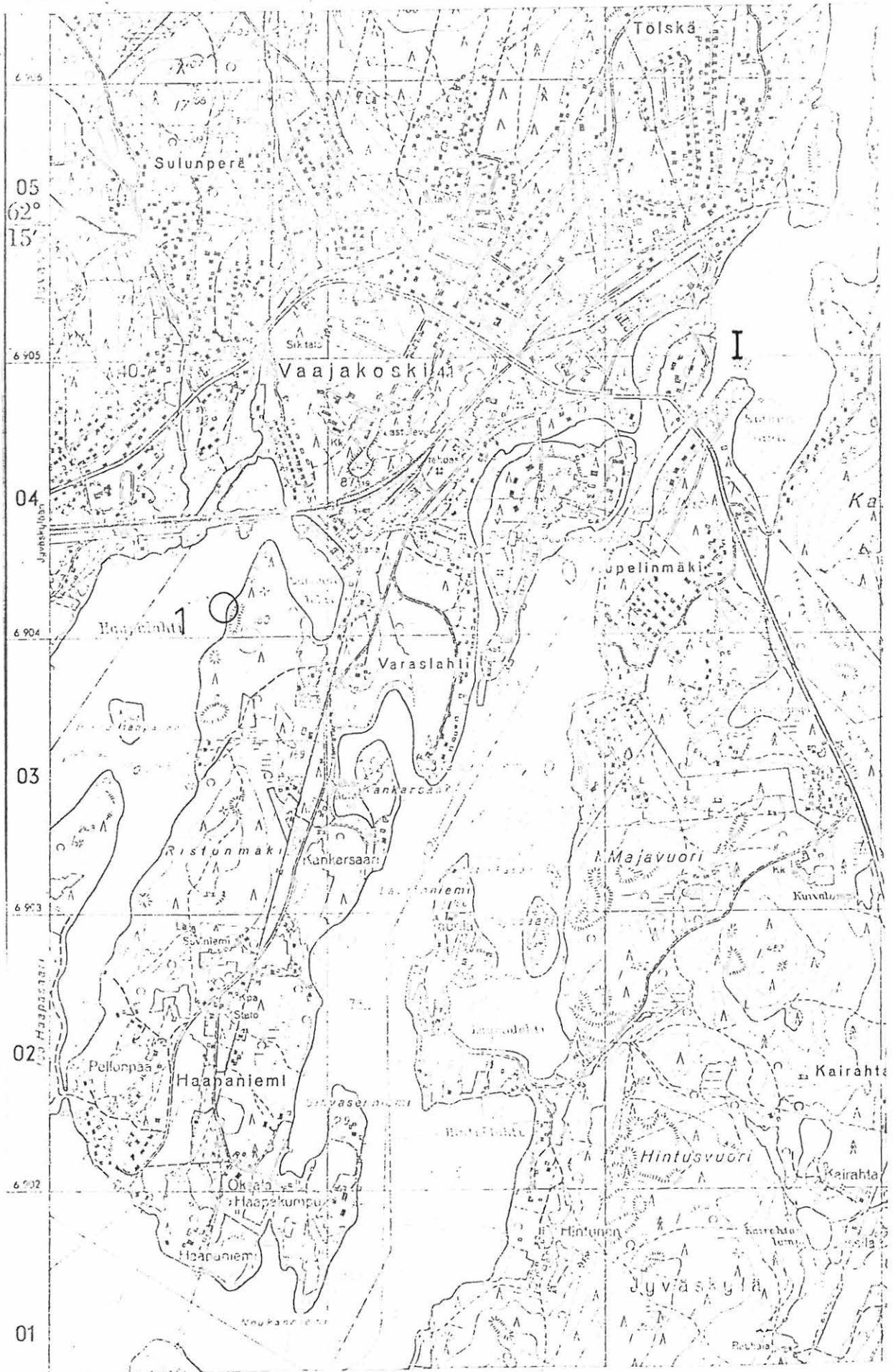
Tarkoituksena on aukaista kanava Vatianjärven Kapeenlahdesta Kuhnamo-
järveen halkaisemalla niitä erottava korkea soraharju. Lähistöllä ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä.

VII KUHNAMO - ALA-KEITELE (liittyy vaihtoehtoon 1, ks. peruskartta-
ote s. 20)

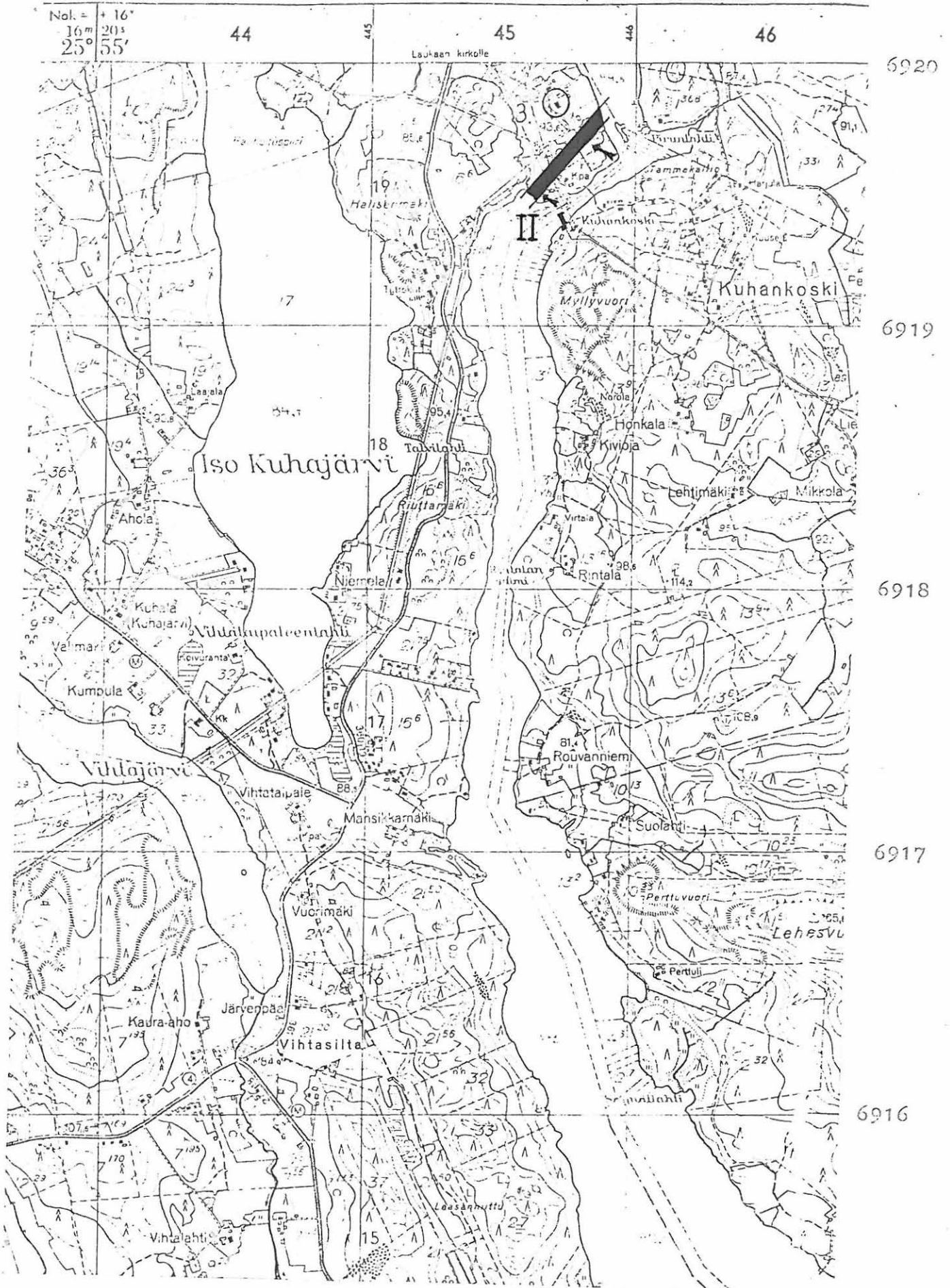
Aikomuksena on noin 350 m pitkän kanavaleikkauksen tekeminen Ala-Kei-
teleen Paatelanlahtea ja Kuhnamo -järveä erottavaan korkeaan ja erit-
tään kivikkoiseen soraharjuun Paadentaipaleen kylän eteläosaan.
Lähin löytöpaikka on noin 200 m Kuhnamon puoleisesta päästä luoteeseen
(ks. s. 66). Paikka ei aseta kiinteälle muinaisjäännökselle asetettuja
edellytyksiä, eikä vaarannu hankkeen vuoksi.

. . .

Mikään hankkeeseen liittyvä kohta ei uhkaa tunnettuja muinaisjäännök-
siä tai -esineiden löytöpaikkoja. Varauksia voidaan tehdä korkeintaan
Kuhankosken (ks. s. 24) kohdalla.

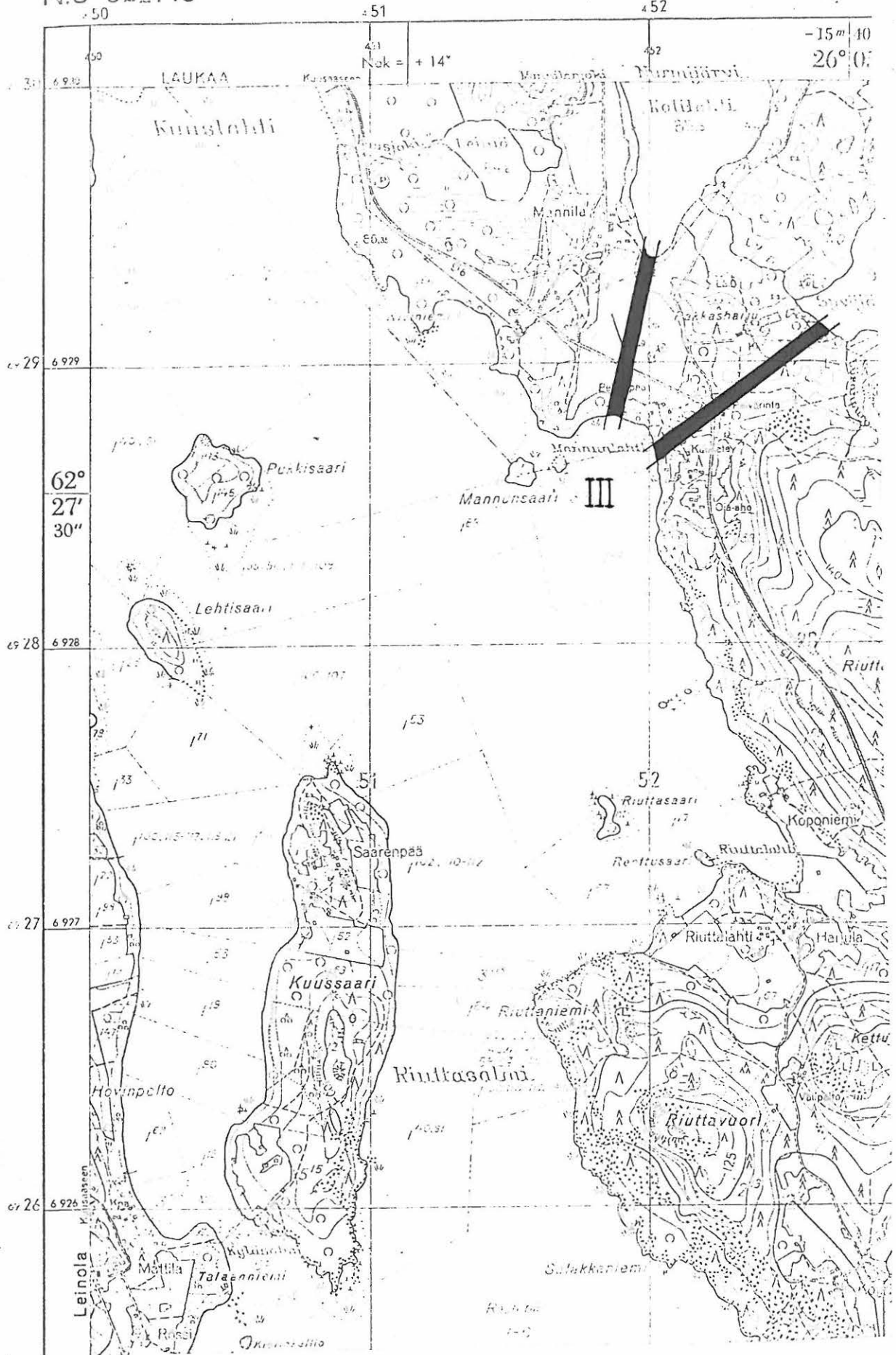

Ote peruskartasta 3212 08 VAAJAKOSKI. 1:20 000, 1963.

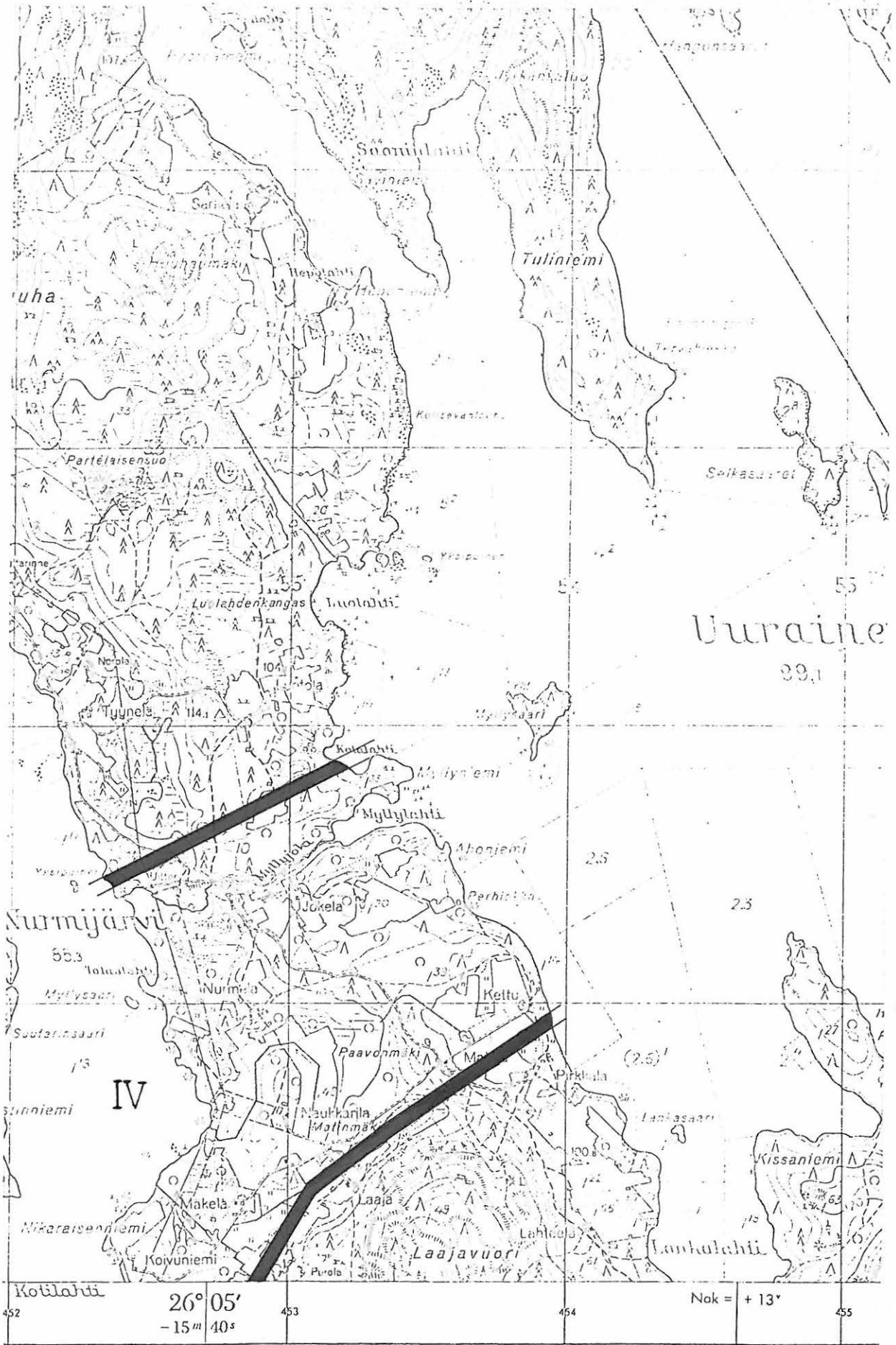

Ote peruskartasta 3212 09 VIHTAVUORI: 1:20 000, 1963.

N:o 322110

Ote peruskartasta 3221 10 KUUSVESI. 1:20 000, 1967.

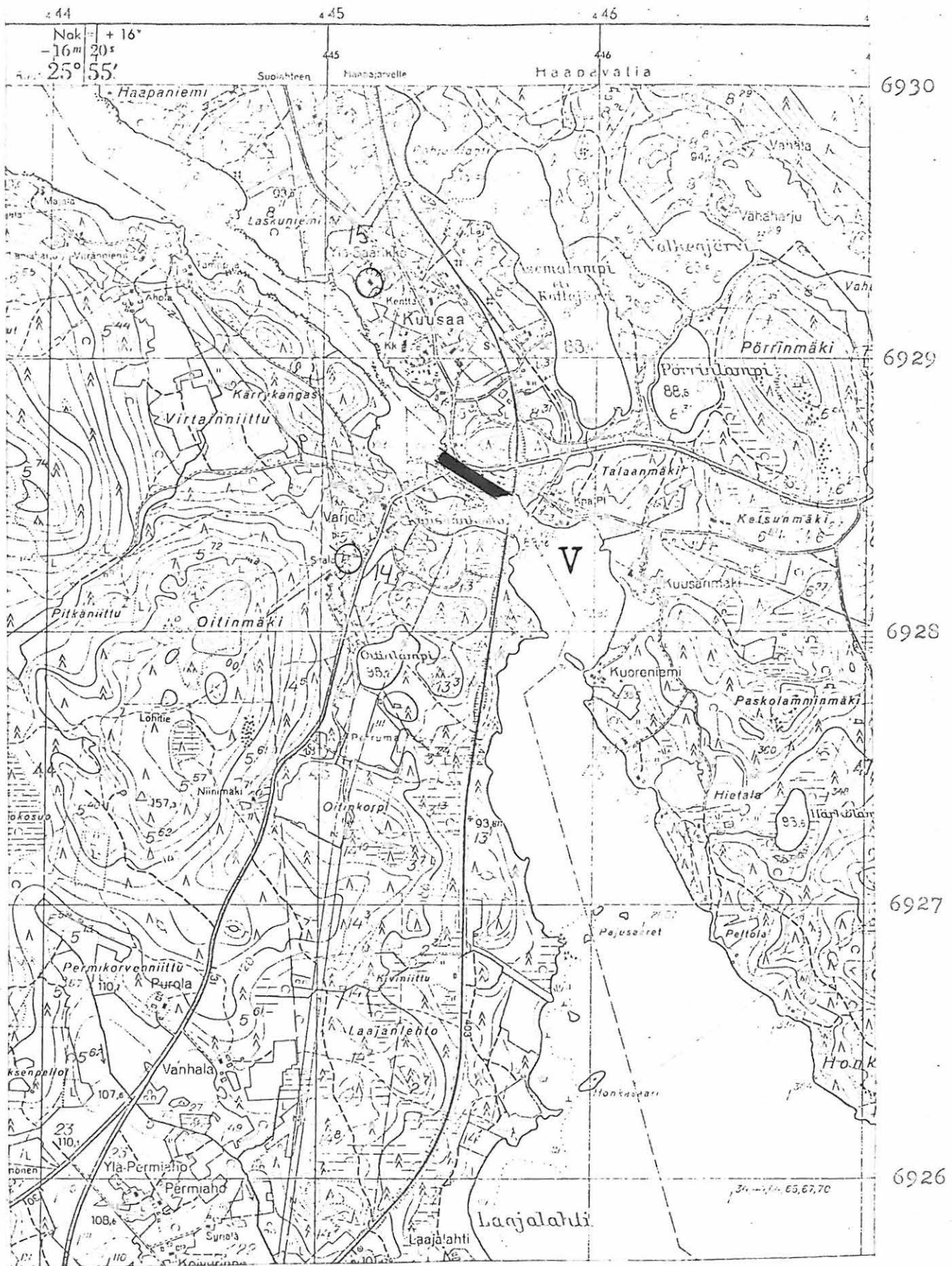

o ilmakuvakartta 1:10 000, kuvaus v. 1961

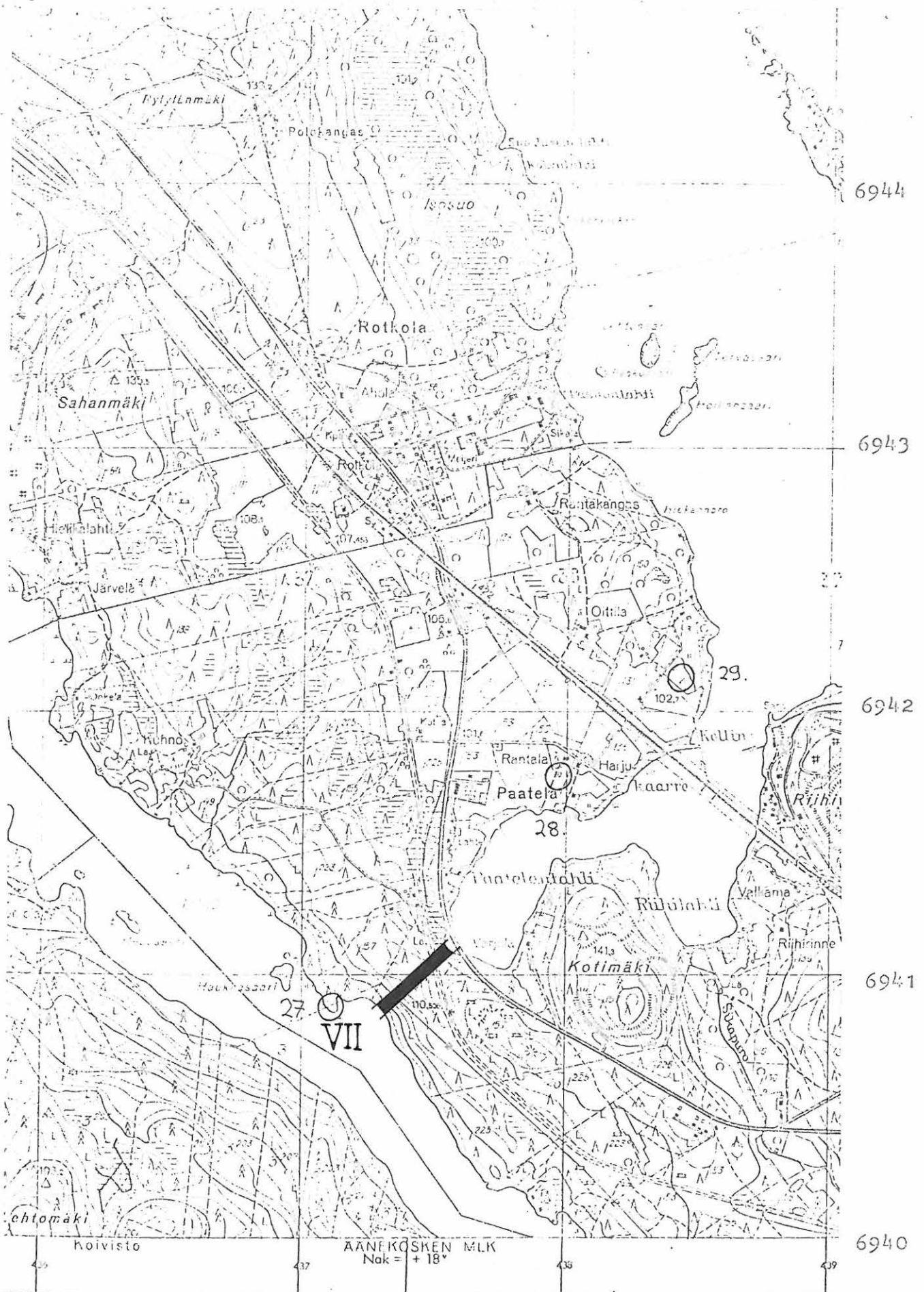
Korkeudet nettoing merenpinnasta N₂₅-järjestelmässä.

Ote peruskartasta 3221 11 AIJALA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA

Ote peruskartasta 3221 07 LAUKAA. 1:20 000, 1967.

Ote peruskartasta 3221 06 AANKOSKI. 1:20 000, 1967.

JYVÄSKYLÄ MLK

peruskartta 3212 08 VAAJAKOSKI

x = 6904 11

y = 440 63

z = n. 78

(= löytöpaikain koordinaatit)

Haapaniemi (Vaajakoski), Haapalahti

kivikautinen löytöpaikka, luokka II (III)

Löydöt: KM 14655 poikkikirves, jonka Kalevi Lenkkeri löysi kesällä 1950 Jyväskylän maalaiskunnan Vaajakoskelta, Päijänteen rantakivikosta, 30 cm veden alta. Esine lunastettiin Keski-Suomen museoyhdistyksen kautta KM:oon 500 mk:lla. Diar. 14.9.1959.

Löytöpaikka sijaitsee noin 300 m Vaajakosken kautta Jyväskylään kulkevalta rautatiepengermältä etelään yli Haapalahden. Paikalla on niemeke, jolla korkea mäki. Löytö on mäen jyrkimmällä, läntisellä reunalla. Paikalla ei voi todeta olevan kivikautiselle asuinpaikalla tyypillisiä maastollisia tai maaperällisiä ominaisuuksia.

Maanomistaja:

- RNro 1:180

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 14

- lisäyksiä:

LAUKAA 2

peruskartta 3212 09 VIHTAVUORI

x = 6912 92

y = 441 91

z = n. 97,5

(= Saviahon talon koordinaatit)

Leppävesi, Saviaho

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:38 kourutaltilta, joka on saatu Leppäveden kylän Saviahon talosta. MMY:n stip. A.L. Nyman kesällä 1880. Esine on ollut kymmeniä vuosia talossa. Löydetty isännän mukaan metsästä (ks. SMYA V. 138. kohta 50).

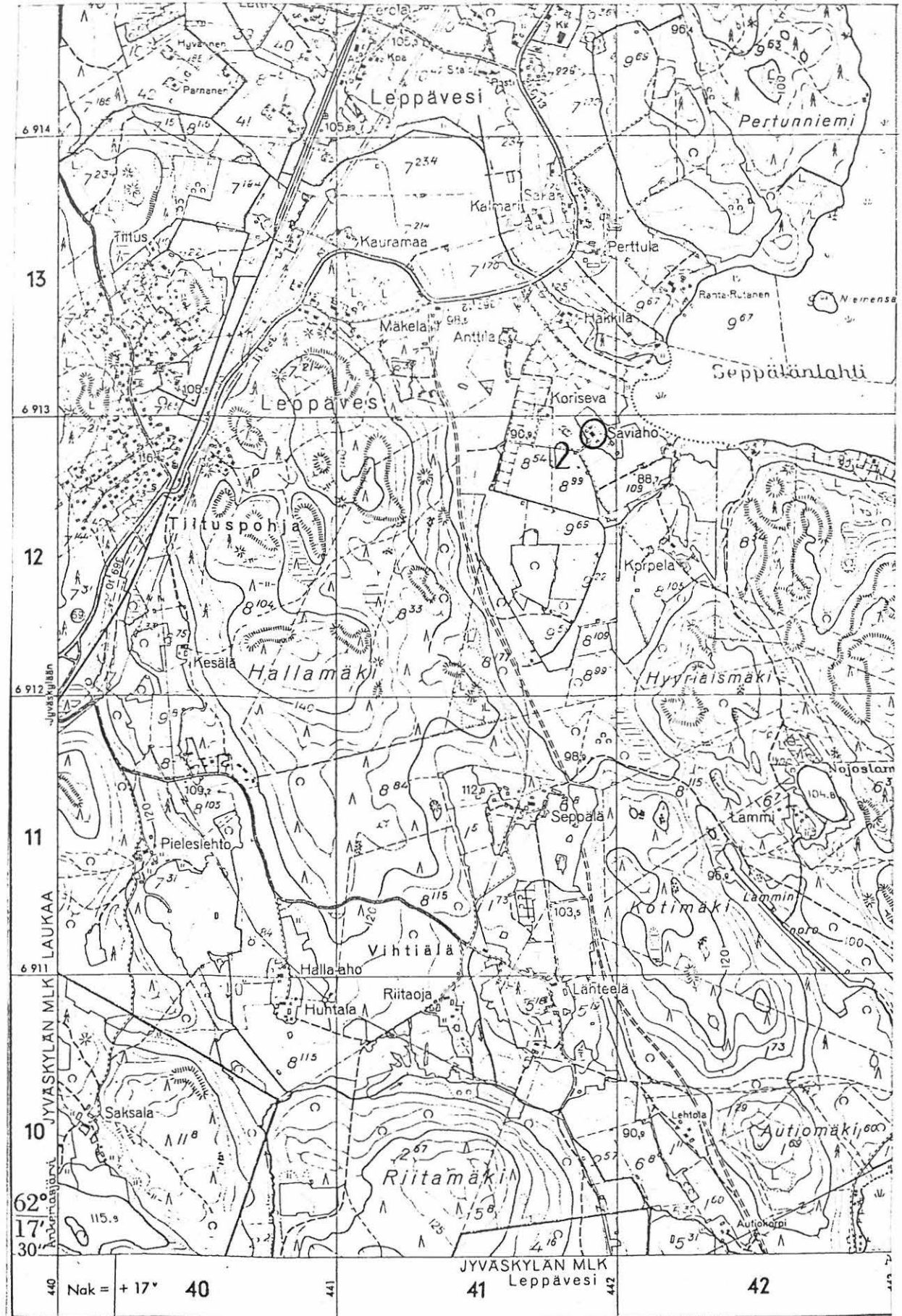
Saviahon talo on Leppäveden länsipuolella olevan Seppälänlahden pohjukassa, kivikkoisella, hiesumaiden saartamalla harjanteella, joka on rannasta noin 150 m:n päässä. Talonväki ei löytöä tuntenut, eikä sitä voida enää tarkemmin paikantaa.

Maanomistaja:

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 23
- lisäyksiä:

MAANMITTAUSHALLITUKSEN TOPOGRAFINEN TOIMISTO

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000, kuvaus v. 1959

Ote peruskartasta 3212 09 VIHTAVUORI. 1:20 000, 1963.

LAUKAA 3

peruskartta 3212 09 VIHTAVUORI

x = 6919 84

y = 445 70

z = 95

(= Harhalan talon koordinaatit)

Leppävesi, Harjala (Kuhankoski)

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:24 varsireiällinen kirves, joka löydettiin Harhalan kappalaisvirkatalon peltoa kynnettäessä, 80 m Kuhankoskesta. MMY:n stipendiaatti A.L. Nyman 1880 (ks. SMYA, 136, kohta 36).

KM 2029:25 kourutaltoa, joka löytyi Harhalan talon pellostä, ei varsin etäällä Kuhankoskesta, paloa kynnettäessä. MMY:n stipendiaatti A.L. Nyman 1880 (ks. SMYA V, 136-137, kohta 37).

KM 2154:1 reikäkivi, joka on löydetty pellostä, läheltä Kuhankoskea. Yo. A.L. Nymanin lahjoitus, ilmoitettu MMY:lle 5.10.1882.

KM 2154:2 reikäkivi. Löydetty kaivosta läheltä Kuhankoskea. Yo. A.L. Nymanin lahjoitus MMY:lle 5.10.1882. SMY:n kirjekokoselma s. 322.

KM 6306:23 varsireikäkirveen terän katkelma. Antellin valtuuskunnan K.E. Boijerin välityksellä asemapäällikkö G.A. Sandelliltä 26.3.1913 lunastama esine. Löytynyt Kuhankosken koskesta, Suolahden torpan maalta.

Harhalan talo sijaitsee noin 350 m Kuhankosken voimalaitoksen pohjoispuolella, Jyväskylän suunnalta Laukaan kirkolle vievän tien itäpuolella. Oletettu löytöpaikka rajoittuu Iso Kuhajärvestä Kuhankosken alajuoksulle laskevan puron ja Laukkavirran vesiuoman väliselle harjanteelle. Löydön KM 2029:24 ilmeisin löytöpaikka on noin 300 m Harhalan talosta lounaaseen oleva hiesupohjainen niittyrinne, joka viettää melko jyrkästi kohti Kuhankosken tyventä. Aivan rannassa on tällä kohtaa myös hienoa hiekkamaata. Niittyä ympäröivät vesaikot. Toinen mahdollinen, mutta ehkä epätodennäköisempi löytöpaikkavaihtoehto on Harhalan talosta noin 150 m kaakkoon oleva, nykyisin nuorta koivua kasvava peltoalue, joka viettää edellistä loivemmin Kuhankosken yläpuoliselle

rannalla (ks. vaihtoehdot merkitty peruskarttaan s. 26, kohdat x?). Löytö 2029:25 on oletettavasti samalta paikalta kuin edellinen löytö. KM 6306:23 liittyy myös samaan kokonaisuuteen, vaikka Suolahden torpalla tarkoitettaneen noin 2,5 km etelämpänä (ks. peruskartta s. 26 merkintä 0) olevan Suolahden tilan edeltäjää.

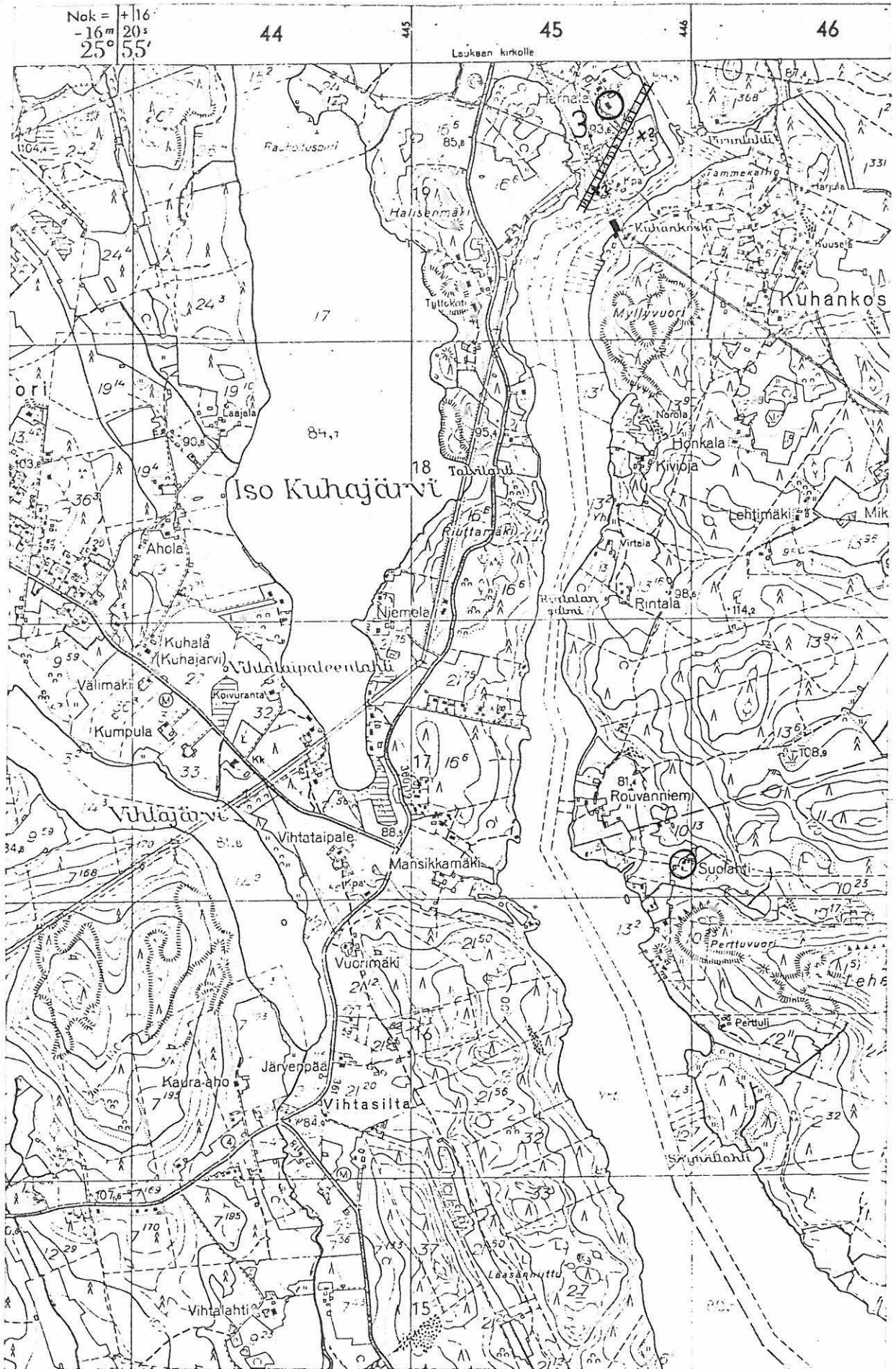
Todennäköiset löytöpaikkavaihtoehdot ovat mahdollisen kanavahankkeen kannalta vaaravyöhykkeessä (ks. peruskartta s. 26, uomahanke merkitty tikapuuviivalla).

Maanomistaja:

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 26
- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3212 09 VIHTAVUORI. 1:20 000, 1963.

LAUKAA 4

peruskartta 3212 09 VIHTAVUORI

x = 6919 48

y = 449 72

z = 102,5

(= löytöpaikan koordinaatit)

Laukkavirta, Kaivanto, Korvenpelto

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 7808:2 kourutaltoa, joka on ostettu museoon Mikael Salmiselta 25.9.1920. Esineen löysi mv. Oskar Flinkman Kaivanto -nimisen talon maalta, Laukaan pitäjän Tarvaalan kylästä, Korvenpellostä. Löytöpaikka on noin 40 m pellon yläreunasta ja noin 500 m talosta etelään. Mataroisten järvi on myös 500 m:n päässä. Pellon läpi virtaa puro tähän järveen. Korvenpelto on korpeen raivattu uudisviljelys, jota ojitettaessa esine löytyi noin 50 cm:n syvyydestä. Paikalla on suomultaa noin 20 cm, jonka jälkeen savea.

Löytöpaikka on Laukaa-Simuna -tien pohjoislaidalla oleva pien, metsien saartama peltoalue.

Maanomistaja:

RNro 1:230

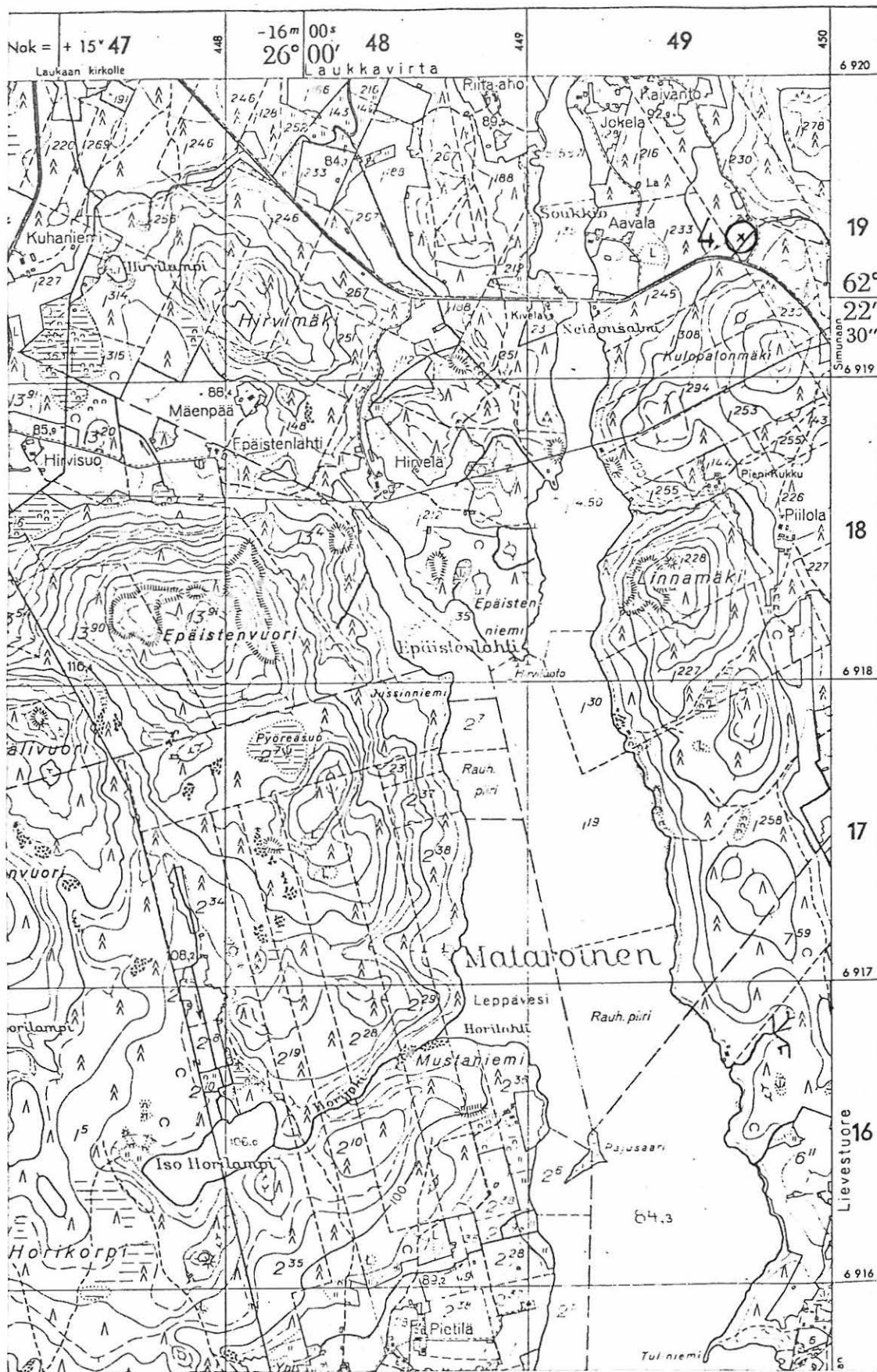
Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 28

- lisäyksiä:

Peruskartta 1:20000

Ote peruskartasta 3212 09 VIITAVUORI. 1963.

LAUKAA 5

peruskartta 3212 12 LIEVESTUOREENJÄRVI

x = 6919 83

y = 450 83

z = n. 93

(= oikokirveen löytöpaikan koor-
dinaatit)Laukkavirta, Parkkonen

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:22 tasataltta, joka löytyi Laukkavirran kylän Tarvaalan Parkkosen talon pellosta perunoita pellosta nostettaessa 1879. Löytöpaikasta on koskeen noin 90 m. MMY:n stip. A.L. Nyman keräsi esineen kesällä 1880 museoon toimitettavaksi. Ks. SMYA V, 136, kohta 34.

KM 2029:23 liuskekärki, jonka eräs ompelija löysi Tarvaalan kosken alapuolelta, Perkkosen pellosta, noin 90 m Laukkavirrasta. Esine oli maassa lappeellaan. MMY:n stip. A.L. Nyman kesällä 1880. Ks. SMYA V, 136, kohta 35.

KM 8148:3 oikokirves, jonka talollisenpoika Ville Tarvainen löysi aita korjatessaan Parkkolan talosta noin 100 m kaakkoon olevalta Ritoniemen pellolta 1921. Löytö lunastettiin Mikael Salmiselta sadalla markalla 19.1.1923.

Parkkosen talo sijaitsee pienellä harjanteella, Laukaalta Simunaan vievän tien pohjoispuolella olevan Riuttaniemen tyvessä. Tilan maat ovat aikaisemmin olleet huomattavasti laajemmat, joten ainoastaan jälkimmäinen löytö on määritettävissä tarkkaan löytöpaikkaan; noin 100 m Suolahden rannasta itään olevalle hiesupellolle.

Maanomistaja:

RNro 1:355

Diat:Valokuvat:

- ks. peruskartta s. 30
- lisäyksiä:

A. 30 puuttuu

Hankkoneen 8,8,89

LAUKAA 6

peruskartta 3221 10 KUUSVESI

x = 6920 15

y = 451 22

z = 92,5

(= päärakennuksen koordinaatit)

Laukkavirta, Uusitalo

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 9018 nuijakivi, jonka mv. Elis Korhonen löysi Tarvaalankoskesta noin 350 m etelään olevalta, loivasti lounaaseen viettävältä rinteeltä, useita metrejä ylempää läheisen Saraveden pintaa. Lähellä on aarin alalla kymmenisen pientä kivikumpua, joista Korhonen löysi tuhkaa. Löytäjä lähetti esineen museolle, joka lunasti sen 60 mk:lla 25.4.1929. Esine löytyi kesällä 1924.

Löytötietojen perusteella sijoittuu löytö maastossa Laukkavirrasta noin 250 m etelään olevan Uusitalon tilan eteläpuolelle. Tilan pihalta johtaa kärrytie pellon ja joitakin metrejä korkean metsäsaarekkeen välissä suoraan etelään. Maaperä pellolla on paikoin hiekkaperäistä, kuitenkin pääosin hiesua. Talonväki ei löytöä tuntenut, eikä sitä voida mainittuja kivikumpuja löytämättä/paikantamatta määrittää tarkemmin.

Maanomistaja:

RNro 1:371

Valokuvat:Diat:

- ks. peruskartta s. 33
- lisäyksiä;

LAUKAA 7

peruskartta 3221 10 KUUSVESI

x = 6922 15

y = 451 85

z = n. 90

(= oletetun löytöpaikan koordinaatit)

Kuusvesi, Keskinen

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 8988:2 kivikirves, jonka mv. Aleks. Åkerman löysi Kuusiveden kylästä omistamansa Keskisen tilan maalta, uutta maata muokattaessaan. Löytökohta on pellon reunassa, noin 150 m asuinrakennuksesta länsi-etelään?, rannasta noin 50 m ja noin 20 cm syvällä savessa. Löytöpaikka on tasaista maata, jonka yläosassa on suuria maakiviä. Riihestä se on länteen ja riihi Kirkkolahdesta pohjoiseen. Lunastettu Mikael Salmiselta 250:lla markalla 20.12.1928.

Löytöpaikka on Kuusveden etelärannalla kuroutuvalle Kääminiemellä, Haasianlahden ja Kirkkolahden välissä, Keskisen talon pihalta lännessä olevalle rannalle kulkevan kärrytien tuntumassa. Löytötietojen etäisyydet poikkeavat todellisuudesta, mutta ilmeisesti paikka on myös rannasta 150 m itä-koilliseen mistä mainittuja suurien kivien kattama alue alkaa. Isäntä ei tuntenut löytöä.

Maanomistaja: Åkerman, Aimo Kalevi

410 Laukaa 41325, Kääminiemi

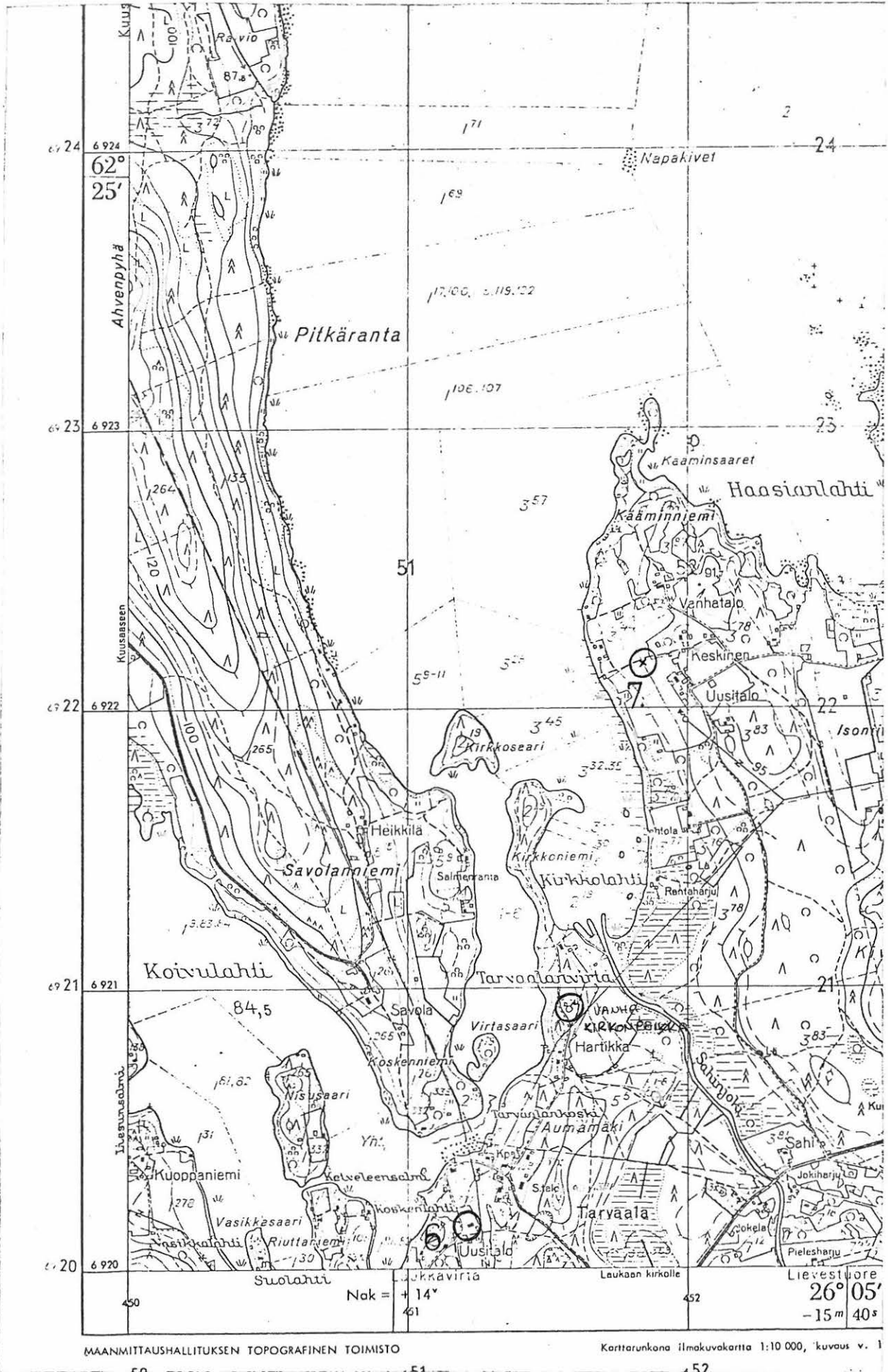
RNro 3:78

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 33

- lisäyksiä:

MAANMITTAUSHALLITUKSEN TOPOGRAFINEN TOIMISTO

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000, kuvaus v. 1

Ote peruskartasta 3221 10 KUUSVESI. 1: 20 000, 1967.

LAUKAA 8

peruskartta 3221 10 KUUSVESI

x = 6924 93

y = 450 35

z = n. 93

(= tasataltan KM 7808:1 löytöpaikka)

Kuusvesi, Mattila

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: Hämeen museo 59:105 poikkikirves, joka on peräisin Kuusveden kylästä, löydetty kynnettäessä, saatu Otto Mattilalta ja museoon 1905 toimittanut Yo. Essi Kaila.

KM 6306:18 reikäkivi, joka löytyi vuonna 1880 peltoa kynnettäessä Leinolan kylän Mattilan maalta. Ostettu asemapäällikkö G.A. Sandell'ilta Antell'in valtuuskunnalle 26.3.1913.

KM 7808:1 tasataltta, joka löytyi noin vuonna 1890 kynnettäessä Mattilan talon Jokpeltoa, noin 20 sylvä pellon yläreunasta, vakokerroksen syvyydestä. Kuusveden Porolahden rantaan on matkaa noin 250 m ja vastaava matka Ahvenisen järven rantaan. Pintamaa on multaa, syvemmällä savea.

Mattilan tilan maat ovat kuusveden ja Ahvenisen järven välisellä kannaksella, Kuusaankoskelle kulkevan tien päässä. Varhaisempien löytöjen paikkoja ei voida enää määrittää tarkemmin. Jälkimmäinen löytö on löytötietojen kuvaamalla paikalla, Ahvenispuron eteläpuolella, pienellä peltokannaksella.

Maanomistaja:

RNro 3:72

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 35

- lisäyksiä:

A. 35 урнана

Ганхонор 8.8.89

LAUKAA 9

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6921 75

y = 448 45

z = 95

(= päärakennuksen koordinaatit)

Laukkavirta, Keltaharju

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 3664:2 tasataltta, jonka torppari Aukusti Harjunen löysi kesällä 1895 Laukkavirran Wirmalan talon Keltaharjun torpan maasta. Lääninrovasti Otto Aar. Stenroth lahjoitti esineen valtion kokoelmiin 8.3.1899.

Keltaharjun tila sijaitsee Kuhaniemen itäisellä rannalla, noin 2 750 m Laukaan kirkolta kaakkoon ja 2 250 m Sarakallion eteläpuolella. Talon ympäristö on erittäin kivistä, pientä mäkialuetta, jolta hiesupellot viettävät noin 150 m:n päässä olevaan Saraveteen. Tarkkaa löytöpaikkaa ei voida määrittää.

Maanomistaja: Laukaan kunta

RNro 1:366

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 40
- lisäyksiä:

LAUKAA 16

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6922 85

y = 445 89

z = 105

(= päärakennuksen koordinaatit)

Laukaan kirkonkylä (Pellosniemi), Ritolahti

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 3663:1 tasatalta, joka on löydetty Pellosniemen kirkkoherran virkatalon maalta, Ritolahden torpan maalta. Lääninrovasti Otto Adr. Stenroth lahjoitti esineen valtion kokoelmiin 8.3.1899.

Tila sijaitsee Saraveden ja Laukkavirran välillä olevan Ritolahden pohjukassa, noin 200 m rannasta länteen ja noin 1100 m Laukaan kirkolta lounaaseen. Talo on noin 50 m Laukaalta Jyväskylään vievän tien länsipuolella, korkean sorahajualueen kaakkoisrinteellä. Maasto viettää melko jyrkästi rantaan. Maaperä on rannan hiesupeltoja lukuun ottamatta soraa. Tarkkaa löytöpaikkaa ei voida määrittää.

Maanomistaja:

RNro 1:89

Valokuvat:Diat:

- ks. peruskartta s. 40
- lisäyksiä:

LAUKAA 11

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6923 62

y = 466 83

z = 95

(= löytöpaikan koordinaatit)

Laukaan kirkonkylä, Kirkkoranta

kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: KM 304 tasataltta, jonka pastori A. Wallenius on lahjoittanut yliopiston kokoelmiin 1859. Löydetty sepän pellolta Laukaan kirkon vierestä (ks. SMYA V, 135, kohta 28).

KM 457 reikäkivi, jonka opiskelija Fr. Jack välitti museoon 1860. Esine on löydetty Saraveden rannalta, läheltä Laukaan kirkkoa (ks. SMYA V, 135, kohta 30).

Jyväskylän seminaarin kokoelmat, taltta, joka on mahdollisesti Laukaan kirkolta, mutta epäselvästi ilmaistut löytötiedot. Lahjoittanut seminaarioppilas Survonon 19.1.1872.

KM 21454:1-2 kvartsi-iskos ja pala palanutta luuta, jotka Hannu Kotivuori toi inventointimatkaltaan Laukaalta toukokuussa 1982. Diar. 25.5.1982.

Löytöpaikka sijaitsee Saraveden rannalla, noin 400 m Laukaan kirkosta kaakkoon ja noin 50 m paikalla olevasta asuinrakennuksesta etelään. Maasto on loivasti itäpuolella olevaan järveen viettävää hienohiekkaista peltorinnettä. Paikalla oli kyntötöissä hajonneen lieden kiveys ja lisäksi hieman nokimaata. Saraveden vastarannalla, noin 1600 m:n etäisyydellä ovat Sarakallion kalliomaalaukset (ks. peruskartta s. 40, merkinta 0).

Maanomistaja: Laukaan srk.

RNro 1:87

Valokuvat: f. 55741-55743, ks. s. 8

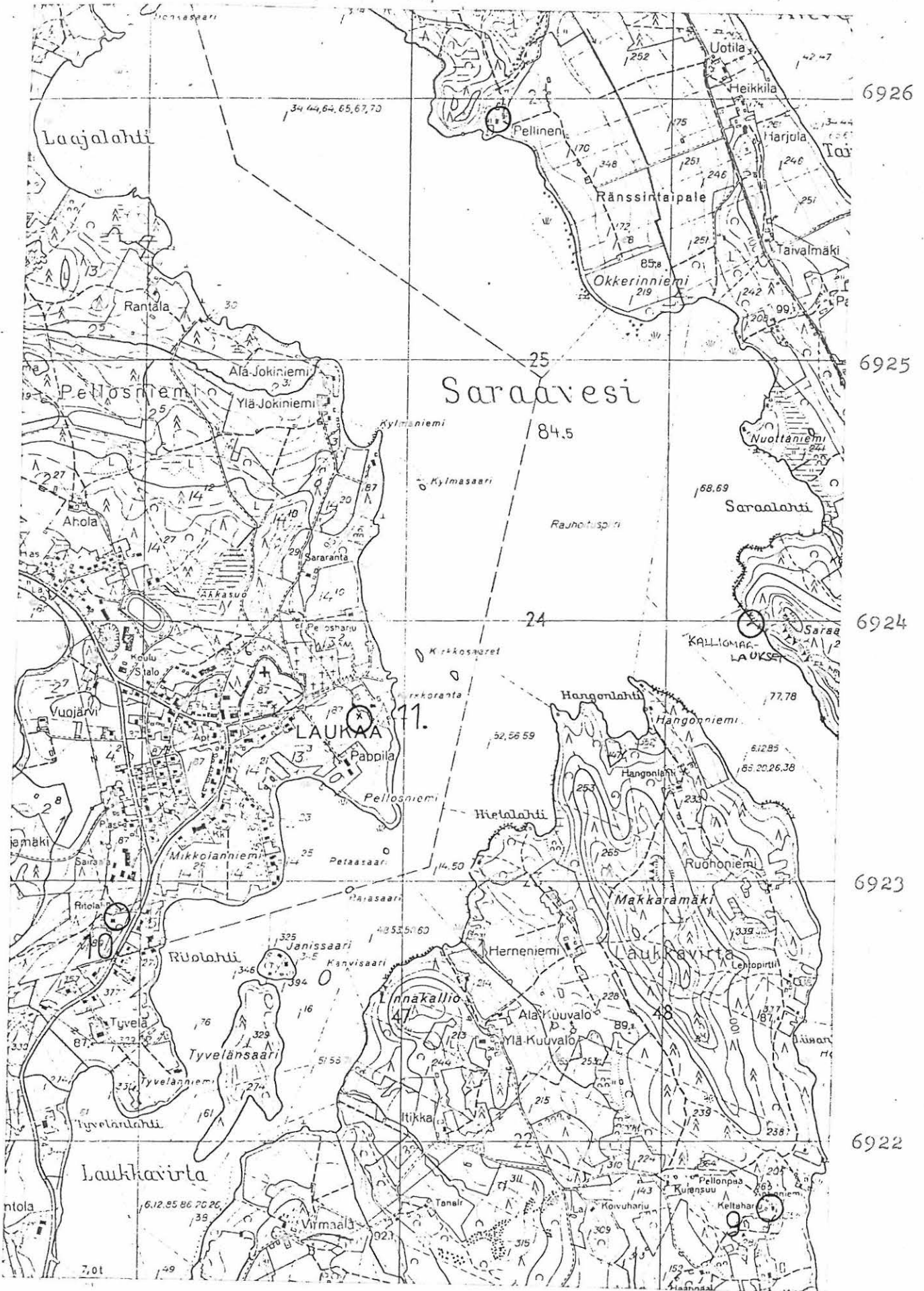
Diat: 5980 - 5982 ks. s. 7

- ks. peruskartta s. 40
- lisäyksiä:

446

447

448

Ote peruskartasta 3221 07 LAUKAA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 12

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6925 91

y = 447 33

z = 88,5

(= päärakennuksen koordinaatit)

Laukkavirta, Pellinen

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:61 tasataltta, joka on löydetty Pellisen talon peltoa kynnettäessä lähellä Saraveden rantaa. MMY:n stip. A.L. Nyman toimitti museoon kesällä 1880 tapahtuneen keruumatkansa jälkeen.

Pellisen talo sijaitsee noin 2300 m Laukaan kirkolta pohjois-koilliseen, noin 2000 m Sarakalliolta luoteeseen ja noin 800 m Saviolanniemeltä Kuusaankoskelle vievän tien länsipuolella. Maaperä rakennuksen välittömässä läheisyydessä on kivikkoista kosteikkoa, mutta muuttuu hiesumaaksi maaston kohotessa Ränssintaipaleen peltotasanteelle. Talonväki ei löytöä tuntenut, eikä se ole tarkemmin paikannettavissa.

Maanomistaja:

RNro 1:385

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 43
- lisäyksiä:

LAUKAA 13

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6926 47

y = 449 82

z = 100

(= päärakennuksen koordinaatit)

Kuusvesi, Peltotalo

- kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 6306:25 tasataltta tai kirves, joka on löydetty Leinolan kylästä, Riuttalahden Peltotalon maalta. Esine ostettiin Antellin valtuuskunnalle asemapäällikkö G.S. Sandellilta 26.3.1913. Löytö on tehty vuonna 1908.

Peltotalo on Leinolan kylästä Kuusaaseen vievän tien länsilaidalla, noin 300 m Ahvenisen järven itäpuolella. Maaperä alueella on hiesua ja savea. Talonväki ei löytöä tuntenut, eikä sitä voida tarkemmin paikantaa.

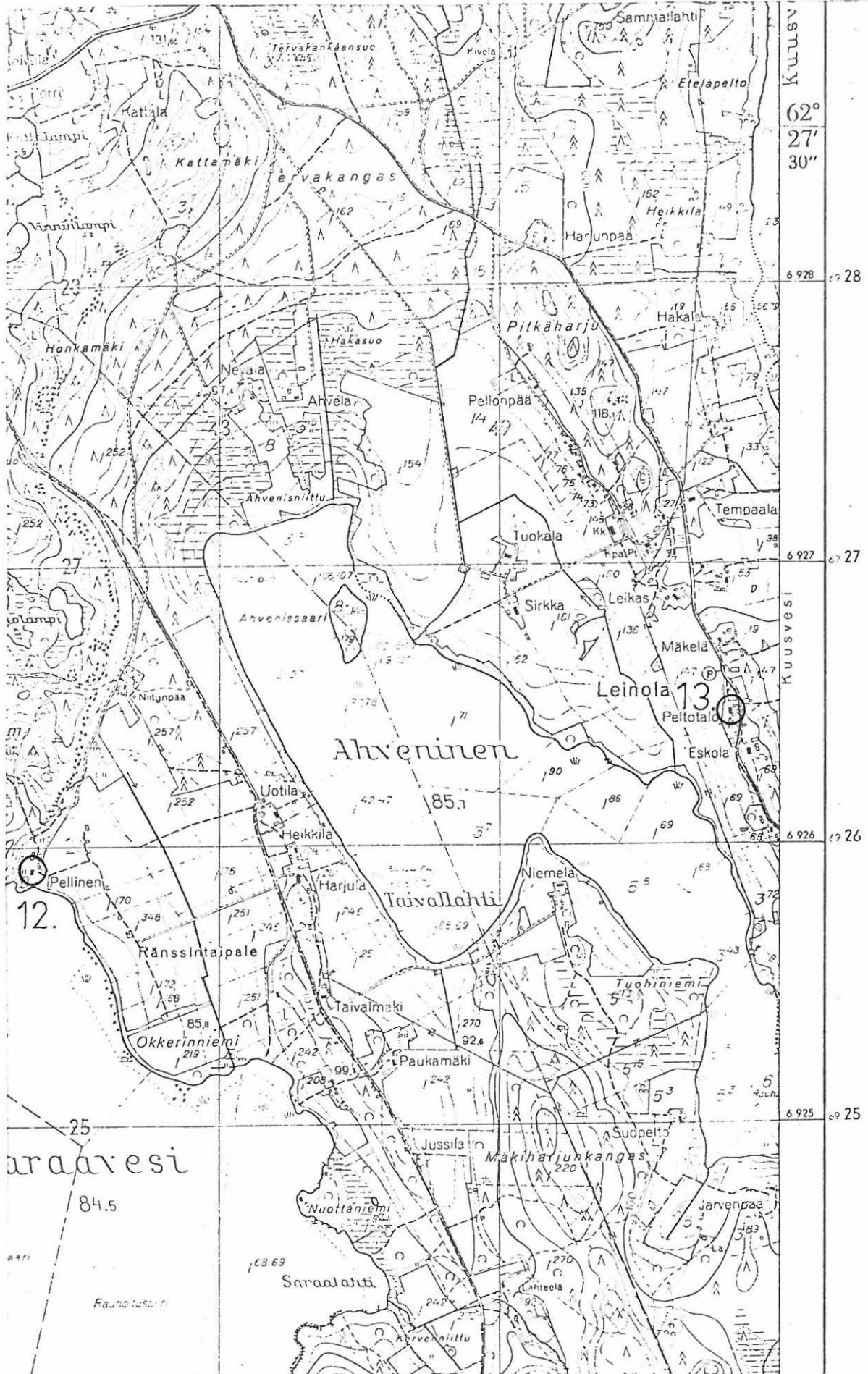
Maanomistaja:

RNro 1:147

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 43
- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3221 07 LAUKAA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 14

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6928 22

y = 445 18

z = n. 100

(= löytöpaikan koordinaatit)

Pellosniemi, Kuusaa

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt: KM 19907 koristeltu saviastianpala, jonka Kirsti Korhonen löysi Pellosniemen ja Petruman kylien rajalta, Lammashaasta pienten kivien joukosta. Museonjohtaja Sirkka Valjakka lähetti löydön Kansallismuseon kokoelmiin. Lahja. Diar. 2.9.1976. KM 20142:1-2 kvartsi-iskos ja palanut luunsiru, jotka Mirja Mieltinen toin virkamatkaltaan Laukaalta syysk. 1976. Diar. 23.11.1977. Löydöt on poimittu Laukaan Kuusaasta, Korhosen tilan maalta, peltorinteen yläreunassa olevasta hiekansekaisesta maasta.

Löytöpaikka sijaitsee Laukaalta Kuusankoskelle vievän tien länsipuolella, siitä noin 100 m:n etäisyydellä ja noin 400 m lounaaseen Kuusaankoskesta. Maasto viettää melko jyrkästi kaakkoon, entiseen lahdenpoukamaan.

Maanomistaja:

RNro 5:34

Valokuvat:Diat:

- ks. peruskartta s. 46
- lisäyksiä:

LAUKAA 15

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6929 28

y = 445 18

z = 100

(= päärakennuksen koordinaatit)

Haapavatia (Kuusaa), Ylä-Saarikko

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 3354:57 tasataltta, joka löydettiin 1886 Yläsaarikon talon pellosta Kuusaankosken niskassa. Varatuomari R. Jackin lähetys 19.1.1897.

Ylä-Saarikon talo on noin 800 m Kuusaankoskesta pohjoisluoteeseen ja noin 100 m Vatianjärven rannasta itään. Talo sijaitsee noin 15 m ympäröiviä peltoja korkeammalla, pienialaisella mäellä. Maaperä rantapelloilla on hiesua. Tarkkaa löytöpaikkaa ei voida määrittää.

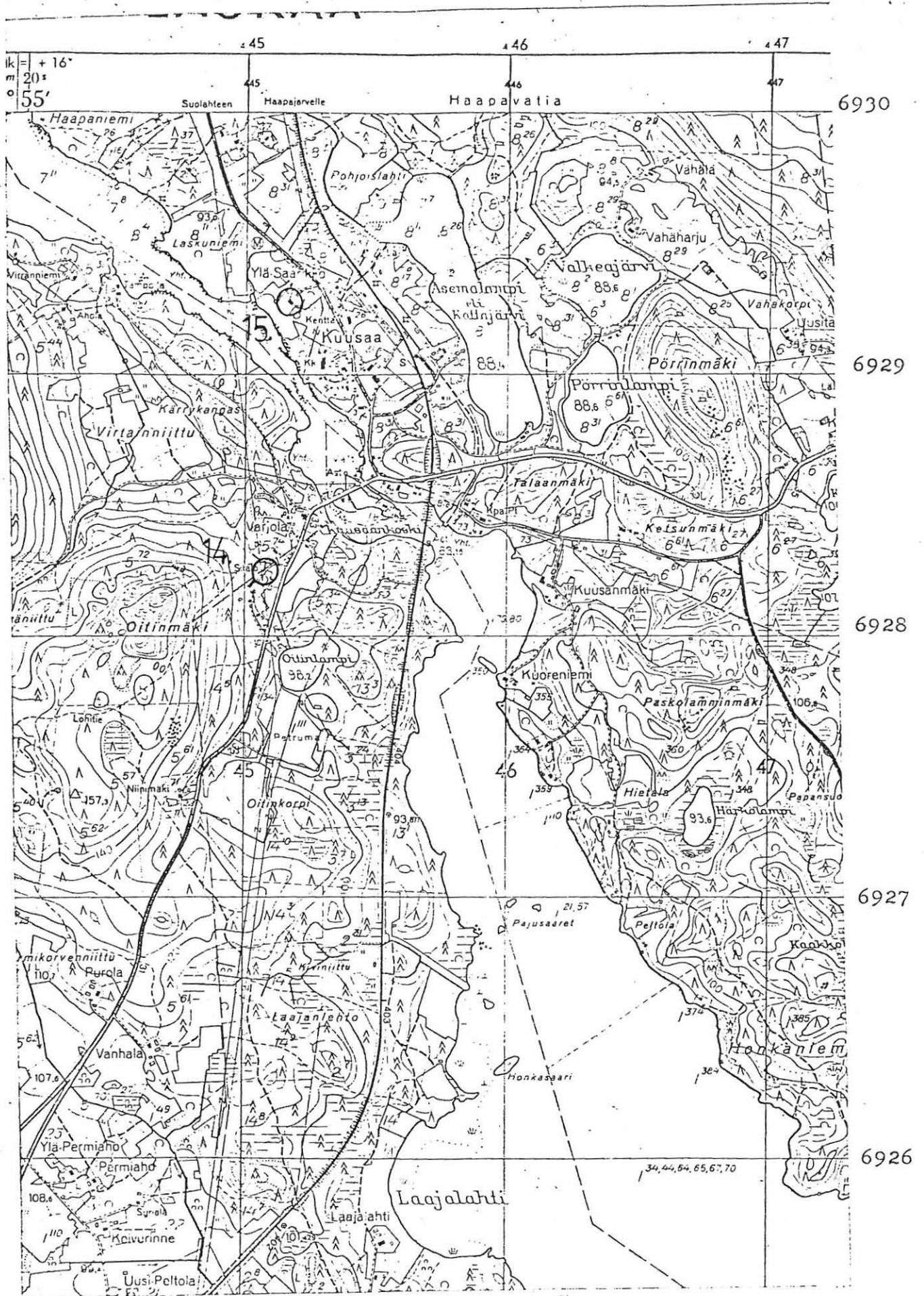
Maanomistaja:

RNro 8:11

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 46
- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3221 07 LAUKAA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 16

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6926 65

y = 440 50

z = 110

(= löytöpaikain koordinaatit)

Petruma, Ristonkorpi

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: Laukaan kotiseutumuseo, tasataltta, jonka mv. Paavo Minkkinen löysi kesällä 1956 Ristonkorpi -nimisen talon kotipelloilta, hiesumaasta.

Löytöpaikka sijaitsee Laukaalta Koivistolle vievän tien eteläpuolella, noin 150 m Perunkajärven rannasta. Maasto viettää loivasti kohti järveä.

Maanomistaja: Minkkinen, Paavo Johannes

410 Laukaa 41340

RNro 2:105 (aikaisemmin 2:76)

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 49

- lisäyksiä

LAUKAA 17

peruskartta 3221 07 LAUKAA

x = 6927 44

y = 442 46

z = n. 115

(= päätalon koordinaatit)

Petruma, Raivola

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 10395:2 poikkitaltta, jonka talollinen Kalle Finne Laukaan Raivolasta "ja on esine ollut talossa kauvan aikaa". Keräilijä H. Ollilalta 24.8.1936 150 markalla lunastettu esine.

Talo sijaitsee Perunka -järven Jaavanlahden pohjukassa, noin 300 m rannan pohjoispuolella. Maaperä on hiesua, josta paikoin näkyy hiekka- maata pinnassa. Talon lounaispuolella kulkee halki peltoalueen, ohii Lehtorannan talon, selkeä rantaterassi. Raivolan isäntä ei löytöä tuntenut, eikä se ole tarkemmin paikannettavissa.

Maanomistaja: Hytönen, Ahti Adolf

410 Laukaa 41350

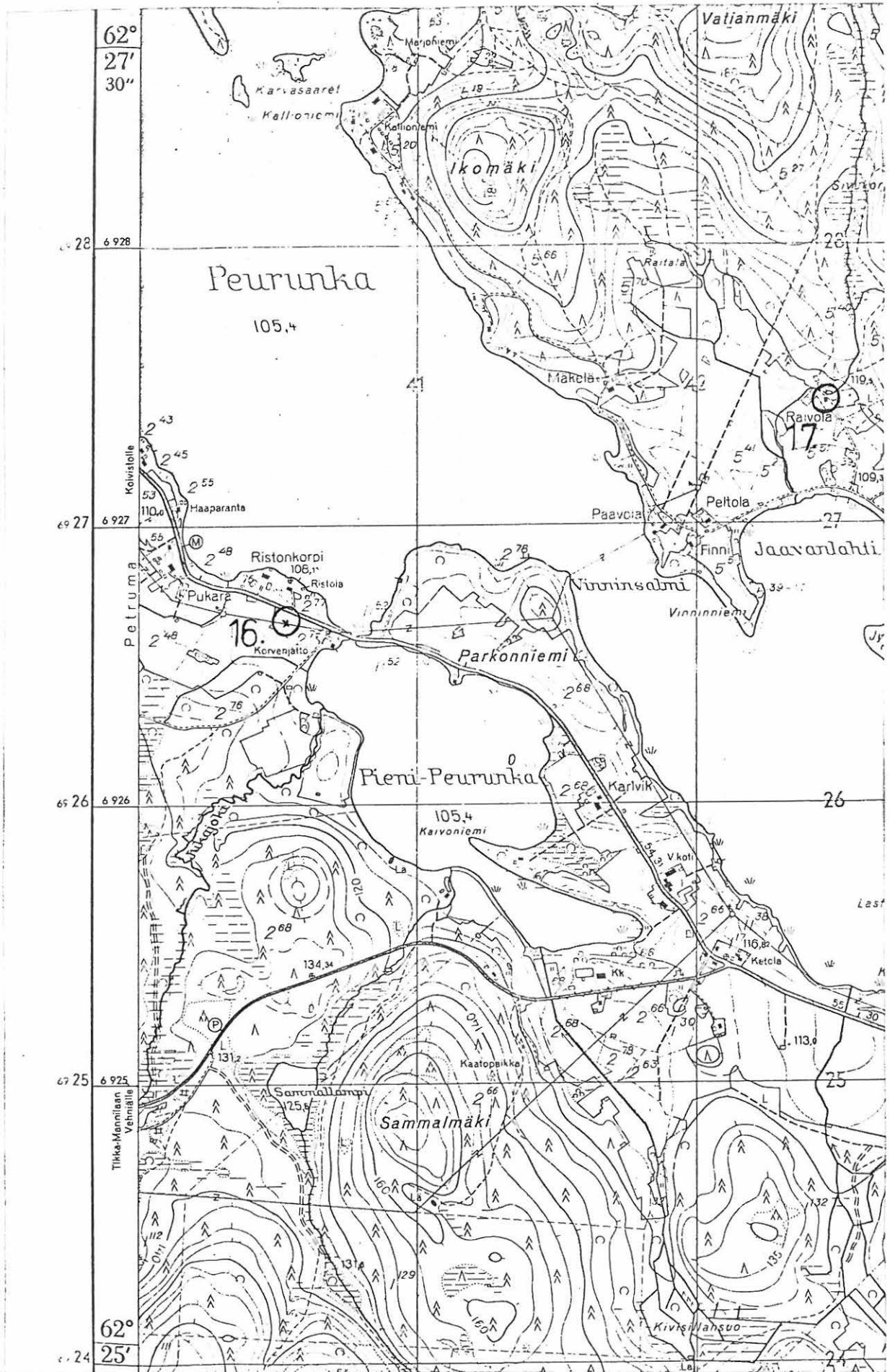
RNro 5:51

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 49

- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3221 07 LAUKAA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 18

peruskartta 3221 08 VATIA

x = 6930 52

y = 440 21

z = n. 115

(= päättalon koordinaatit)

Petruma, Moisio

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:62 tasataltta, joka löytyi Petruman kylän Moisio talon maalta, kahden tuuman syvyydestä, läheltä Moisio Alaisen järveä. MMY:n stip. A.L. Nyman 1880.

Moisio talo on noin 2,2 km Vatianjärven Itäselän länsipuolella ja myös länsipuolella pientä Alasen -järveä, noin 200 m rannasta. Maaperä paikalla on hiesua, talon ympärillä kivikkoa. Isäntä ei ollut löydöstä tietoinen, eikä sitä voida tarkemmin paikantaa.

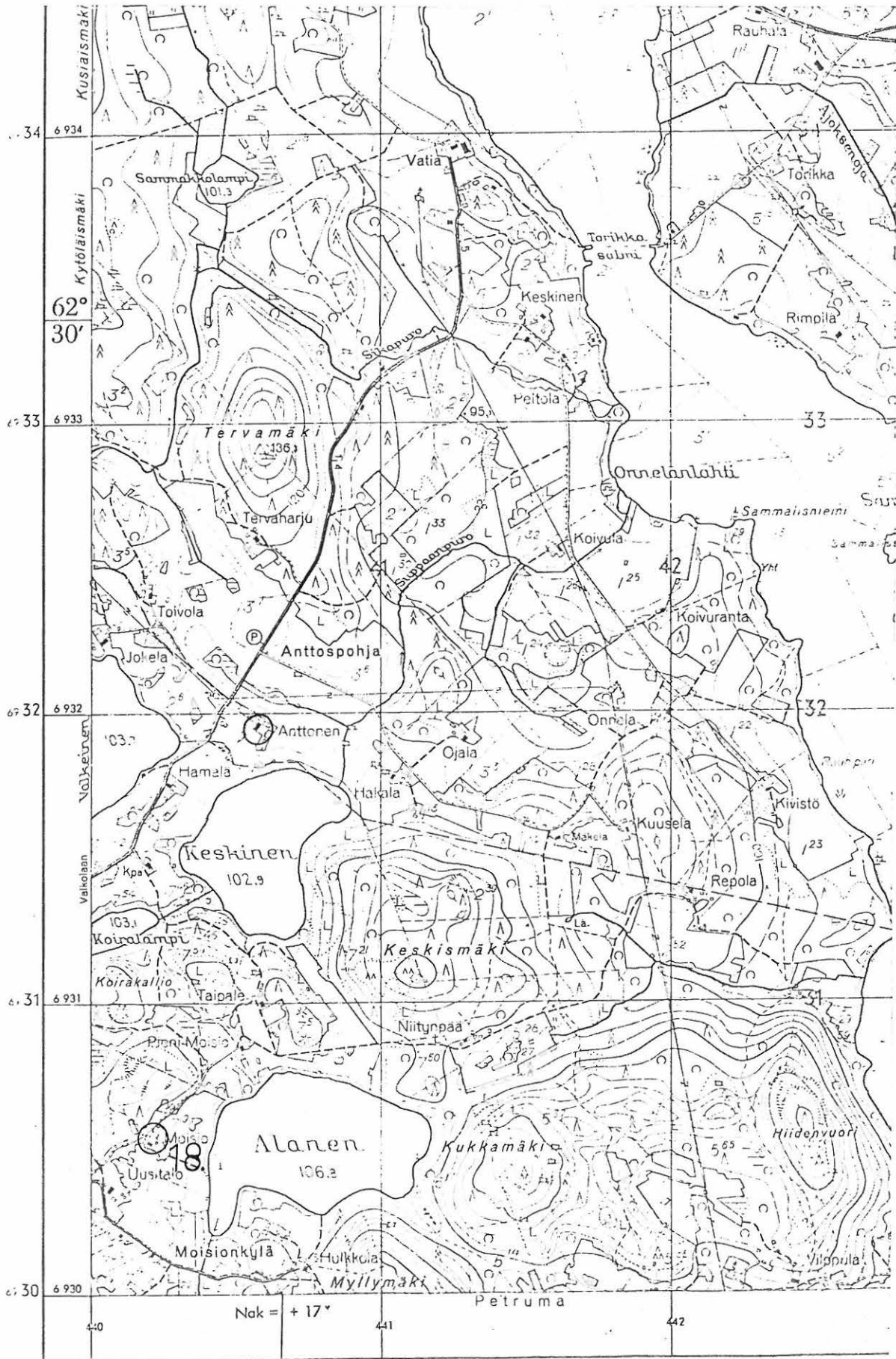
Maanomistaja:

RNro 7:19

Valokuvat:

Diat:

- ks.

MAANMITTAUSHALLITUKSEN TOPOGRAFINEN TOIMISTO

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000, kuvaus v.

440

441

442

Ote peruskartasta 3221.08 VATIA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 19

peruskartta 3221 08 VATIA

x = 6933 95

y = 441 30

z = 100

(= päärakennuksen koordinaatit)

Haapavatia, Vatia

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:64 oikokirves, joka löytyi Vatian talon pellosta, aivan läheltä Vatianjärveä. Esinettä on käytetty kovasimena. MMY:n stip. A.L. Nyman kesällä 1880 (ks. SMYA V, 144 , k. 11 ja kohta 76).

Vatian tila on Vatianjärven pohjoisosassa, järven länsirannalla, siitä noin 100 m:n päässä ja Torikan salmesta noin 500 m luoteeseen. Salmen vastakkaiselta puolelta tunnetaan useita kiviesinelöytöjä ja myös Torikan kivikautinen asuinpaikka (ks. LAUKAA 21-22, s. 53-55). Maaperä tilan alueella on hiesua, ja rantaviivaa noin 2 km, joten löytöpaikkaa ei voida tarkkaan määrittää.

Maanomistaja: Peura, Esa Heikki

410 Laukaa 41360

RNro 2:18 (nykyisin 2:30)

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 58

- lisäyksiä:

LAUKAA 20

peruskartta 3221 08 TURKU

x = 6933 40

y = 442 78

z = n. 93

(= löytöpaikan koordinaatit)

Haapavatia, Torikka 1

kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: KM 7843:1 tuura:2 - 6 viisi kourutaltoa ja:7 - 9 kolme kourutaltan teelmää, jotka löysi työmies

Otto Lehtinen Laukaan Torikan talosta syyskuussa 1920, peltoa auratessaan. Löytöpaikka on Uusipelto -nimisen pellon alapuolisella pientareella, joka sijaitsee 500 m Torikan talosta kaakkoon. Alue oli pellon piennarta, joka kynnettiin ensikertaa esineiden löytyessä. Löytöpaikalla kävi tohtori Pälsi 1921, mutta asutuksen jälkiä ei näkynyt. Esineet tulleet samana vuonna virkateitä museoon lunastushinnan ollessa 300 mk.

KM 9329:1 kourutaltoa ja

:2 tasataltoa, jotka agronomi Jaakko Riipisen toimittamina lunastettiin museoon 100 mk:lla 4.2.1931. Löydetty samoilta paikoilta kuin aikaisemmat löydöt.

Löytöpaikka sijaitsee Vatianjärven itärannalla, Sammalislahden pohjoispuolella olevan, kuivuneen lahdenpoukaman länsipuolisella peltorinteellä. Paikalla on suuri maakivi. Löytötietojen mukaan päätellen paikan tulisi olla noin 200 m pohjoisempana (ks. peruskartta s. 58, kohta x?), mutta Rimpilän talon isännän mukaan asia ei näin ole. Yllä kuvatusta paikasta hän on kynnettäessä havainnut nousevan palaneita kiviä. Niitä on lisäksi todettu noin 350 m löytöpaikasta pohjois-luoteeseen (ks. peruskartta s. 58, kohta x²). Maaperä löytöpaikalla on osin hiekkaa, osin hiesua. Paikan tarkasti Mirja Miettinen 1974.

Maanomistaja: Antti Riipinen

RNro 5:15

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 58
- lisäyksiä:

LAUKAA 21

peruskartta 3221 08 VATIA

x = 6933 85

y = 442 19

z = n. 95

(= löytöpaikan koordinaatit)

Haapavatia, Torikka 2

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: Keski-Suomen museo, kourutaltoa, jonka kenttämestari Esa Ala-Kurikka löysi Torikan tilan maalta kevätmuokkauksen jälkeeseen pintamaasta toukokuun lopulla 1971. Löytöpaikka on noin 50 m:n päässä tilan talousrakennusten raunioista, rantaan johtavan tien oikealla puolella.

Löytöpaikka sijaitsee noin 200 m Vatianjärven nykyrannan itäpuolella, loivasti järveen viettävällä peltorinteellä. Maaperä on hienoa hiekkaa. Tästä paikasta noin 750 m kaakkoon sijaitsee Torikka 1 (Rimpilä) lukuisine löytöineen.

Maanomistaja:

RNro 5:15

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 58
- lisäyksiä:

LAUKAA 22

peruskartta 3221 08 VATIA

a) x = 6934 62 b) x = 6934 40

y = 442 08 y = 442 10

z = n. 100 z = n. 900

(= päätalon koordinaatit, (= kourutaltan KM 11352
löydöt: KM 9632:1-3) oletettu löytöpaikka)

Haapavatia, Kankaanpää

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: a) KM 9632:1 kourutaltan teelmä,:2 kourutaltoa ja

:3 kiviesine, jotka Otto Lehtinen on löytänyt Torikasta, Kankaanpään torpan luota. Laukaan nimismiehen museoon lähettämät ja 100 mk:lla 27.2.1933 lunastetut esineet.

b) KM 11352 kourutaltoa, jonka muurari Otto Lehtinen löysi 1933 Torikan tilan Kankaanpään pellosta, noin 150 m entisestä Kuopion - Kokkolan -maantiestä, noin 150 m Vatian virrasta ja noin 400 m Torikan tilasta pohjoiseen. Esine oli kynnösviilokossa, jonka paksuus oli noin 25 cm. Samalta paikalta mainitaan Torikan Ailan pojan agr. Jaakko Riipisen löytäneen samanlaisen taltan. Esineen lahjoitti museoon Paavo Hovilainen 15.4.1943.

Kankaanpään talo on noin 150 m Vatianjärvestä itään olevalla hienohiekaisella tasanteella, jolta maasto laskee loivasti kumpuillen järveen. Tie Laukaan kirkolta Haapajärvelle vie talon vierestä, itäpuolitse. Maaperä on talotasanteen alapuolella vähitellen hiekasta hiesuksi muuttuvaa. Erillinen löytökohta on löytötiejen perusteella talosta yli 200 m etelään, päätieltä peltojen halki rantaan vievän peltotien luoteispuolella, kutakuinkin pellon keskellä katsottuna tieltä rantaan. Maaperä paikalla on hiesua, mutta muuttuu parikymmentä metriä kauempana rannasta hiekaksi. Löytötietojen antamaan paikkatietoon tulee suhtautua varauksella, summittaisten etäisyyksien vuoksi. Nykyinen talonväki ei löytöjä tuntenut.

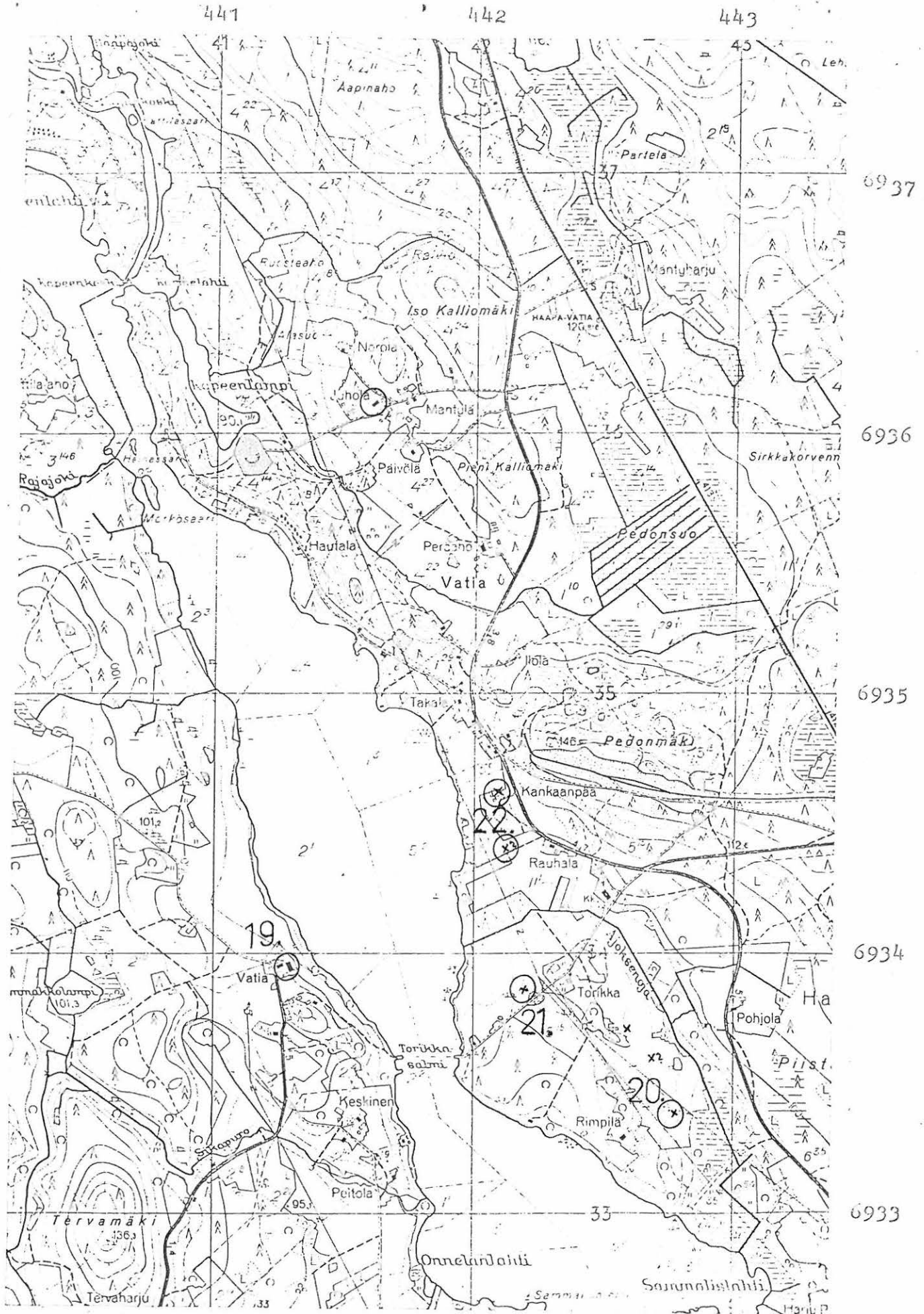
Maanomistaja:

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 58 a) x b) x?

- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3221 08 VATIA. 1:20 000, 1967.

LAUKAA 23

peruskartta 3221 04 VEHNÄ

x = 6929 57

y = 439 35

z = n. 112,5

(= mahdollisen löytöpaikan koor-
dinaatit)Peurunka, Riikola

mahdollinen kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: KM 2029:70 kourutaltoa, löydetty Riikolan talosta, läheltä Peurungan järveä. Esineen toimitti museoon MMY:n stip. A.L. Nyman 1880 (ks. SMYA V, 146, kohta 82).

KM 3354:51 kaksoistaltoa, joka löydettiin keväällä 1894 kynnetäessä Riikolan talon peltoa. Tuomari R. Jackin lähetys 19.1.1897.

KM 3801:47 tasataltoa, tuomari R. Jackin kokoelmasta 1.2.1900 ostettu esine, jonka hän on hankkinut 21.5.1897 rva Z. Schönemanin kuolinpesästä Riikolan talosta huutokaupassa. Löytöseikat tuntemattomat.

Mahdollinen löytöpaikka sijaitsee Peurunkajärven pohjoisrannalla, noin 100 m järvestä ja noin 300 m Riikolan talosta. Samalla etäisyydellä järvestä on useita satoja metrejä pitkä rantatöyräs, joka kiertyy järven suuntaisesti kohti Riikolannimeä. Pintamaa paikalla on hiesua, mutta parikymmentämetriä alempana näkyy pakoitellen pohjahiekkaa. Oletetulla löytöpaikalla on nykyisen isännän mukaan noussut pintaan palaneita kiviä ja maaperä on tummenpää kuin pellon muissa osissa.

Maanomistaja:Valokuvat:Diat:

- ks. peruskartta s. 60
- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3221 04 VEHNÄÄ. 1:20 000, 1966.

LAUKAA 24

peruskartta 3221 05 KOIVISTO

x = 6931 21

y = 438 88

z = 115

(= löytöpaikan koordinaatit)

Petruma, Ranila

mahdollinen kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: Laukaan museo, poikkiteräinen kirves, jonka Ville Kuusrainen löysi Ranilan tilan uudisraivauksesta kesäkuussa 1964.

Löytöpaikka sijaitsee Valkeisenjärven läntisimmän poukaman eteläpuolella, noin 100 m Laukaan kirkolta Vatiaan vievän tien luoteispuolella.

Paikalla on erittäin hienohiekkaisen maaperän lomaan muotoutunut selkeitä rantatöyräitä. Lahden pohjukka on kuitenkin rämettynyt vesikoksi. Löytöpaikka on pellon halki kulkevan kärkytien pohjoisreunassa. Ranilan isännän mukaan löytö oli tullut syvältä kiskottaessa konevoimin kantoja ja pintamaata sivuun. Samassa paikassa oli tavattu palaneita ja nokeentuneita kiviä, joita havaittiin myös löytöpaikasta noin 250 m luoteeseen (ks. peruskartta s. 62, kohta x).

Maanomistaja:

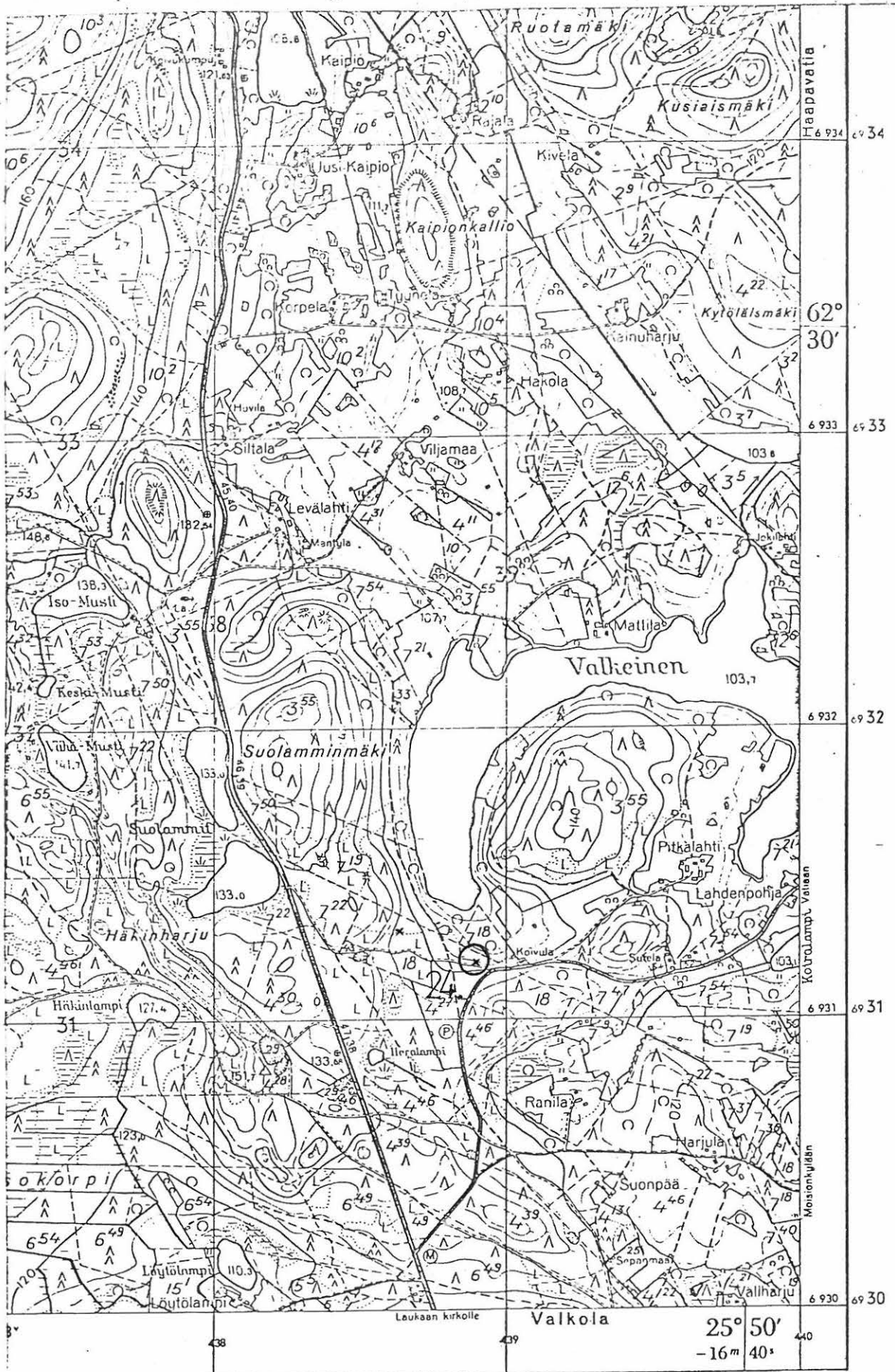
RNro 18

Valokuvat: f. 55750, ks. s. 8

Diat: 5983, ks. s. 7

- ks. peruskartta s. 62

- lisäyksiä:

Puhtauspiirustus 1:10 000 N. Toijonen
438

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KIVIPAINO HELSINKI 1967
439

440

Ote peruskartasta 3221 05 KOIVISTO. 1:20 000, 1967.

992 01 0105

ÄÄNEKOSKI 25

peruskartta 3221 05 KOIVISTO

x = 6937 73

y = 433 80

z = 105

(= löytöpaikan koordinaatit)

Koivisto, Muhlu 1

kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: KM 2808:4 tasataltta, joka on löytynyt Muhluniemen pellostä.

Tukkiarvioija J. Hoikkasen yo. Uno Hagelbergin kautta museoon lahjoittama (ptk. 11.2.1892) esine.

KM 3354:53 kourutalтта, joka löydettiin 1886 kynnettäessä Muhluniemen postitalon peltoa. Varatuomari R. Jackin lähetys 19.1.1897 museoon.Laukaan museo, kourutalтта, jonka työmies Uno Tourunen löysi 1939 Muhluniemen talon maalta, Rusinkallio -nimiseltä pellolta Niiniveden rannalta. Löytö tehtiin hukkamaata kynnettäessä.KM 18760 kvartsi-iskoksia 31 kpl, jotka mv. Lauri Lehtonen löysi ja toimitti KM:oon. Diar. 17.3.1972.KM 21455 kvartsi-iskoksia 2 kpl, jotka Hannu Kotivuori toi inventointimatkaltaan toukokuussa 1982. Löydetty yllä olevien koordinaattien osoittamasta paikasta.

Löytöpaikka sijaitsee Niiniveteen kurottuvan Muhluniemen Muhlun tilan pellolla, talosta noin 175 m länsi-luoteeseen ja vesirajasta noin 100 m itään. Niinivesi on aikaisemmin muodostanut löytöpaikan ja sen lounaispuolella olevan Rusinkallion välille pienen lahdelman. Edellä mainittu kuvaus liittyy varmuudella ainoastaan löytöön KM 21455, vaikka erittäin todennäköisenä voidaan pitää muidenkin löytöjen sijaintia mainitulla peltoaukealla. Mv. Jorma Lehtosen mukaan Laukaan museoon deponoitu kourutalтта, joka kertoman mukaan on kadonnut saksalaisturistin vierailun yhteydessä, on löytynyt noin 100 m koordinaattien osoittamasta paikasta lounaaseen (ks. peruskartta s. 66, kohta x). Maaperä paikalla on hiekkaa, johon pintaosiltaan on sekoittunut hiesua. Maasto viettää melko jyrkästi peineen, entiseen poukamaan.

Maanomistaja: Jorma Lehtonen

RNro 9:8

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 66
- lisäyksiä:

992 01 5804

ÄÄNEKOSKI 26

peruskartta 3221 05 KOIVISTO

x = 6938 17

y = 433 87

z = 110

(= røykkiöryhmän koordinaatit)

Koivisto, Muhlu 2

rautakautisia? røykkiöitä, luokka II

Latomukset sijaitsevat Niiniveteen työntyvän Muhluniemen kärjessä, sen korkeimmalla kohdalla. Latomuksia on ainakin neljä selkeästi erottuvaa, ja ne ovat perinkymmenen metrin etäisyydellä toisistaan, kolme tiheässä kuusikossa sekä yksi erittäin ison koivun perustana. Røykkiöryhmä on Muhlun talosta noin 375 m luoteeseen. Latomusten koko on noin 3 x 4 x 0,4 m keskimäärin. Muhlun isännän mukaan Ville Luho on tarkastanut paikan toistakymmentävuotta sitten ja pitänyt latomuksista ainakin yhtä hautaröykkiönä. Tarinan mukaan paikalla olisi ollut asutusta myös historiallisella ajalla. Vain selkein latomuksista on vapaa puustosta.

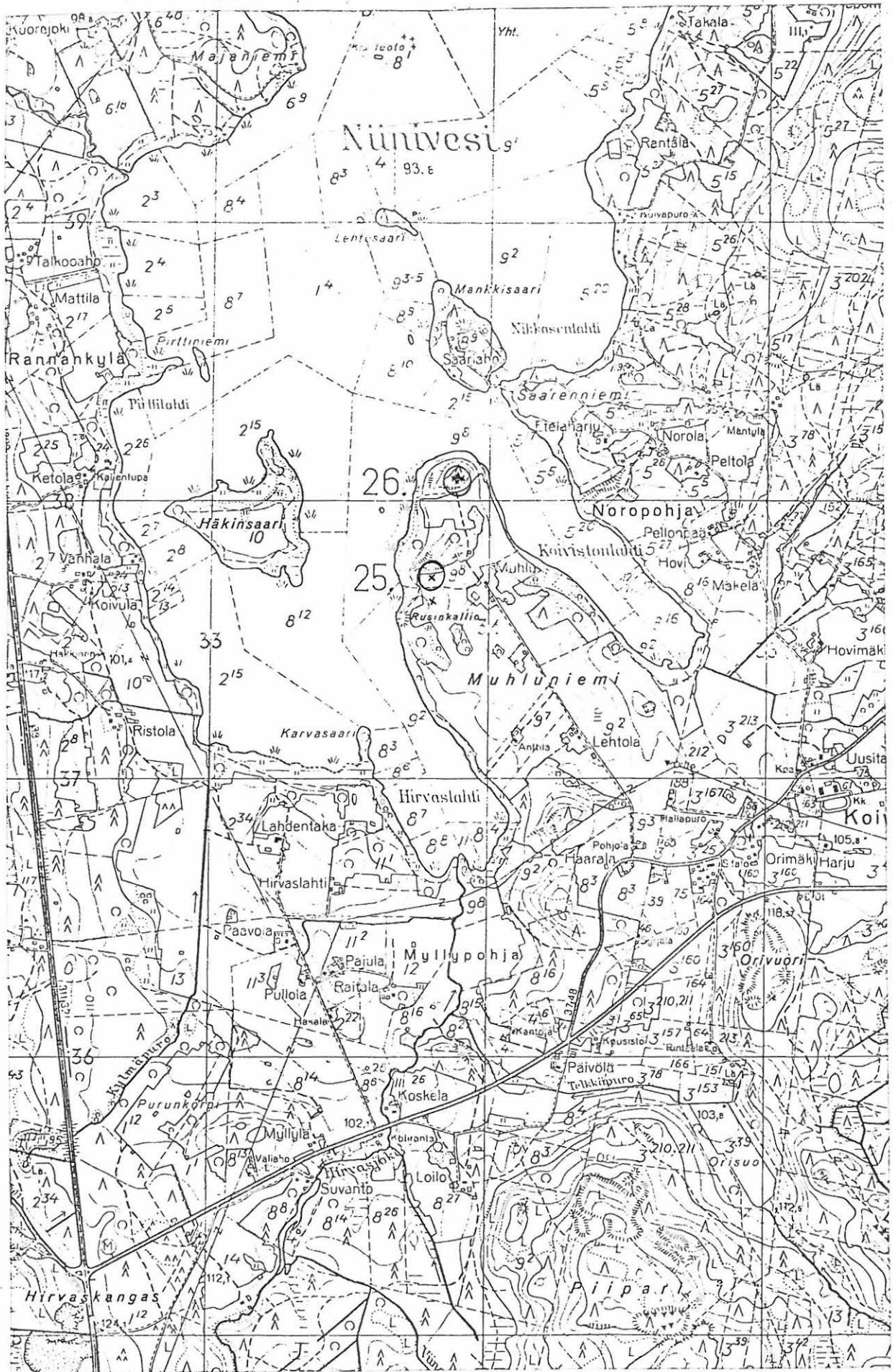
Maanomistaja: Jorma Lehtonen

RNro 9:8

Valokuvat:Diat:

- ks. peruskartta s. 66

- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3321 05 KIVISTO. 1: 20 000, 1967.

SUOLAHTI 27

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6940 88

y = 437 12

z = 95

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Paatela

kivikautinen löytöpaikka, luokka II (III)

Löydöt: KM 12479 kaksoistaltta, jonka löysi insinööri V. Väisänen 4.2.1950 Paatelan kylässä, Kuhnamojärven rannassa sähkölinjan pylväskuoppia räjäytettäessä. Löytöpaikka on aivan järven rannalla, niemellä, joka aikaisemmin on ollut saarena 94 m y.m.p. Löytökohta on niemen korkeimmalla kohdalla. Löytäjä lahjoitti esineen KM:oon. Diar. 15.3.1950.

Niemeke on laajuudeltaan noin 50 x 30 m ja sijaitsee Kuhnamojärvessä olevan Haukkasaaren kaakkoispuolella, noin 200 m:n etäisyydellä. Niemeke sattuu lisäksi olemaan noin 200 m suunnitellun Paatelan kanavan lounaispäästä luoteeseen. Paikalla on peruskalliopaljastumaa ja kivikkoa, johon on räjäytetty neljä pylväänsijaa. Irtomaata ei juurikaan havaitse, vesittyneen vesaikon alustaa lukuun ottamatta.

Maanomistaja: Kymi Oy

RNro 1:377 (entinen 1:157)

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 71
- lisäyksiä: Paikkakunnalla kerrotaan löytöpaikasta noin 200 m luoteeseen olevalle Haukkasaarelle suoritetun historiallisena aikana hautauksia. Aikana, jolloin paikkakunnalla ei ollut kirkkomaata (ks. peruskartta s. 71).

SUOLAHTI 28

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6941 75

y = 438 00

z = 107,5

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Rantala

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 2029:66 tuurantapainen oikokirves, joka on löydetty kartanon talon maalta, Keiteleestä pistävän Paadenlahden rannalta. MMY:n stip. A.L. Nyman kesällä 1880 (ks. SMYA V, 145, k. 12, kohta 78).

Löytöpaikka on Paatelanlahden pohjoisrannalla, Suolahti - Äänekoski -maantien ja Jyväskylä - Haapajärvi -rautatien välisellä alueella olevan Rantalan talon eteläpuolella. Talonväen mukaan paikka on muutaman kymmenen metrin etäisyydellä talosta, josta rantaan on noin 175 m. Maasto viettää melko voimakkaasti kohti rantaa maaperän ollessa savihiesua.

Maanomistaja: Puromäki, Kalle ja Rantanen, Unto
Paatela, 44200 Suolahti
RNro 1:155

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 71
- lisäyksiä:

SUOLAHTI 29

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6942 15

y = 438 40

z = n. 101

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Tiilitehdas

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 10586 oikokirves, jonka insinööri Väinö Ikonen toi museoon.

Esineen on löytänyt "muuan työmies" Suolahden kauppalasta Keiteleen rannasta, tiilitehtaan alueella olevasta savenotto-
paikasta ja noin 2 cm syvältä pintamaasta.

Savenottopaikka on 500 m Rantalan (ks. s. 71) löytöpaikasta koilliseen Jyväskylä-Haapajärvi -rautatien vastakkaisella puolella. Paikka on välit-
tömästi Ala-Keiteleen rannan tuntumassa. Nykyisin siellä on laajoja,
vedentäyttämiä kraatereita, joissa vesi on Ala-Keiteleen tasossa.
Paikalla ei voi olettaa olevan mylläämätöntä maata.

Maanomistaja: Suolahden kaupunki

RNro 1:131

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 71

- lisäyksiä:

SUOLAHTI

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6942 46

y = 437 56

z = 110

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Sundvall

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: Suolahden yhteiskoulun kokoelma, poikkikirves, jonka puuseppä Aate Luoma löysi kesällä 1958 kaivaessaan puusepänverstaansa perustuksia. Löytö oli noin 20 cm syvällä. Paikka on Suolahden ja Äänekosken rajalla, rautatien ja maantien risteyskohdassa.

Löytöpaikka on voimakkaasti rakennustoiminnan vaikutuksesta muuttanut luonnollisen asunsa. Matkaa lähimmälle rannalle, Ala-Keiteleeheen, on yli 700 m. Maaperä on soraa.

Maanomistaja: Oittinen, Tapani Kustaa

Oittila, 44200 Suolahti

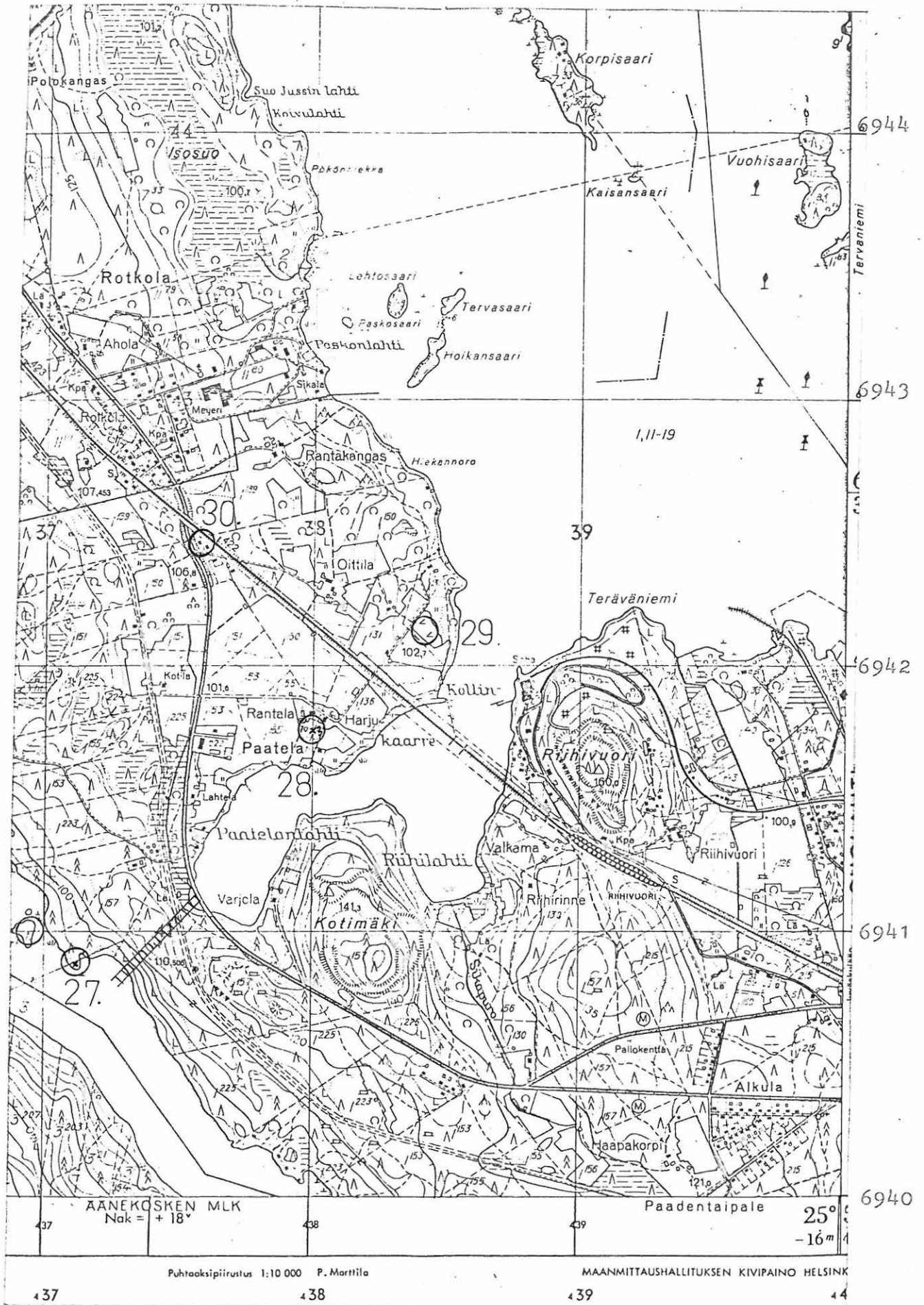
RNro 1:293 (aikaisemmin 1:150)

Valokuvat:

Diat:

- ks. peruskartta s. 71

- lisäyksiä:

AÄNEKÖSKEN MLK
Nak = + 18°

Puhtauspiirustus 1:10 000 P. Marttila

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KIVIPAINO HELSINKI

Ote peruskartasta 3221 06 AÄNEKOSKI. 1:20 000, 1967.

992 01 0001

ÄÄNEKOSKI 31

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6945 64

y = 437 22

z = 100 - 102,5

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Niiranhiekkä

kivikautinen asuinpaikka, luokka II

Löydöt: Keski-Suomen museo, kiviveitsi, jonka työmies August Simonen löysi syksyllä 1933 hiekkakasasta. Hiekkä oli ajettu Äänekoski Ab:n vesivoimalaitoksen uudelleenrakentamista varten Äänekosken tehtaalle kuuluvalla Kovalan rannalla, Niiraanniemen pohjoisosasta, jota kutsutaan myös Niiraanhiekaksi. Hiekkakasassa oli ollut löytäjän mukaan myös palaneita kiviä. Äänekoski Ab:n kasööri Georg Relander lähetti esineen elok. 1935 Keski-Suomen museoon. KM 20145 kvartsi-iskoksia 6 kpl, jotka Pekka Miettinen toi inventointimatkaltaan Äänekoskelta 1975. Löydöt on poimittu Kovalan tilan maalta, Niiranhiekkä -nimisen ranta-alueen hiekkamaasta. Diar. 23.11.1977.

KM 21456:1-3 huuhtoutunut keramiikan pala? kvartsikaavin? ja kvartsi-iskos, jotka Hannu Kotivuori toi inventointimatkaltaan toukok. 1982. Ovat samalta paikalta kuin edellä mainitut löydöt. Diar. 25.5.1982.

Löytöpaikka sijaitsee Ala-Keiteleen rannalla, noin 350 m Kovalan talosta luoteeseen. Paikalta on ajettu runsaasti hiekkaa, mutta alueen itäosassa on todennäköisesti osa asuinpaikasta säästynyt. Siellä maasto on tasaista mäntykangasta, joka veden kulutustyyön murentamana laskee noin 1,5 m jyrkästi järvenpintaan. Noin 100 m löytöpaikan luoteispuolella, rantatörmällä on osin sortunut liesikiveys (ks. peruskartta s. 76, kohta x ja diat: 5984 - 87). Humuspeite alueella on paikoin kokonaan poissa tai vain parin sentin vahvuinen. Maaperä hiekkaa.

Maanomistaja:

Kovala RNro 2:23

Valokuvat: f. 55744-55746, ks. s. 8.

Diat: 5984-87 ks. s. 7.

- ks. peruskartta s. 76

- lisäyksiä:

092 01 0022

ÄÄNEKOSKI 32

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6945 30

y = 437 75

z = 100

(= löytöpaikan koordinaatit)

Paadentaipale, Kovalanniemi

kivikautinen asuinpaikka? luokka II

Löydöt: KM 21457 kvartsi-iskoksia 5 kpl, jotka Hannu Kotivuori toi inventointimatkaltaan. Diar. 25.5.1982.

Löytöpaikka on Ala-Keiteleehen kurottuvan polvekkeisen Kovalanniemen tyvessä; paikassa, jossa niemi on kapeimmillaan. Iskoksista neljä oli kannaksen halkovan ojan Ruokolahden puoleisessa päässä, murrosmaassa. Yksi iskoksista oli niemellä sijaitsevan "leirikeskuksen" rannassa ja noin 200 m edellisestä kaakkoon. Kannaksen kohdalla maaperä on soraa, yksittäisen kvartsi-iskoksen löytöpaikalla hienoa hiekkaa (ks. peruskartta s. 76, erillinen löytökohta on kartan x). Mäntykangasta, jolla heikko aluskasvillisuus. Noin 250 m länteen olevalta Ruokolahden tilalta on löytynyt taltta (KM 3354:54).

Maanomistaja:

Kovala RNro 2:23

Valokuvat: f. 55747-55749, ks. s. 8

Diat: 5988-90 ks. s. 7.

- ks. peruskartta s. 76

- lisäyksiä:

1000 00 3532

ÄÄNEKOSKI 33

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6945 20

y = 437 53

z = 105

(= päärakennuksen koordinaatit)

Paadentaipale, Ruokolahti

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: KM 3354:54 kourutaltoa, joka on löydetty Ruokolahden talon pellostasta, Äänekosken kylässä. Varatuomari R. Jackin lähetys 19.1.1897.

Löytöpaikka on Ala-Keiteleen pistävän Kovalanniemen tuntumassa, Kovalanniemen kivikautisesta asuinpaikasta? noin 250 m länteen (ks. ÄÄNEKOSKI 32, s. 74). Talon ja sen itäpuolisen "Ruokolahden", poukaman rannan väliin jää tasaisesti laskeva peltotasanne. Maaperä on heikkapohjaista.

Maanomistaja:

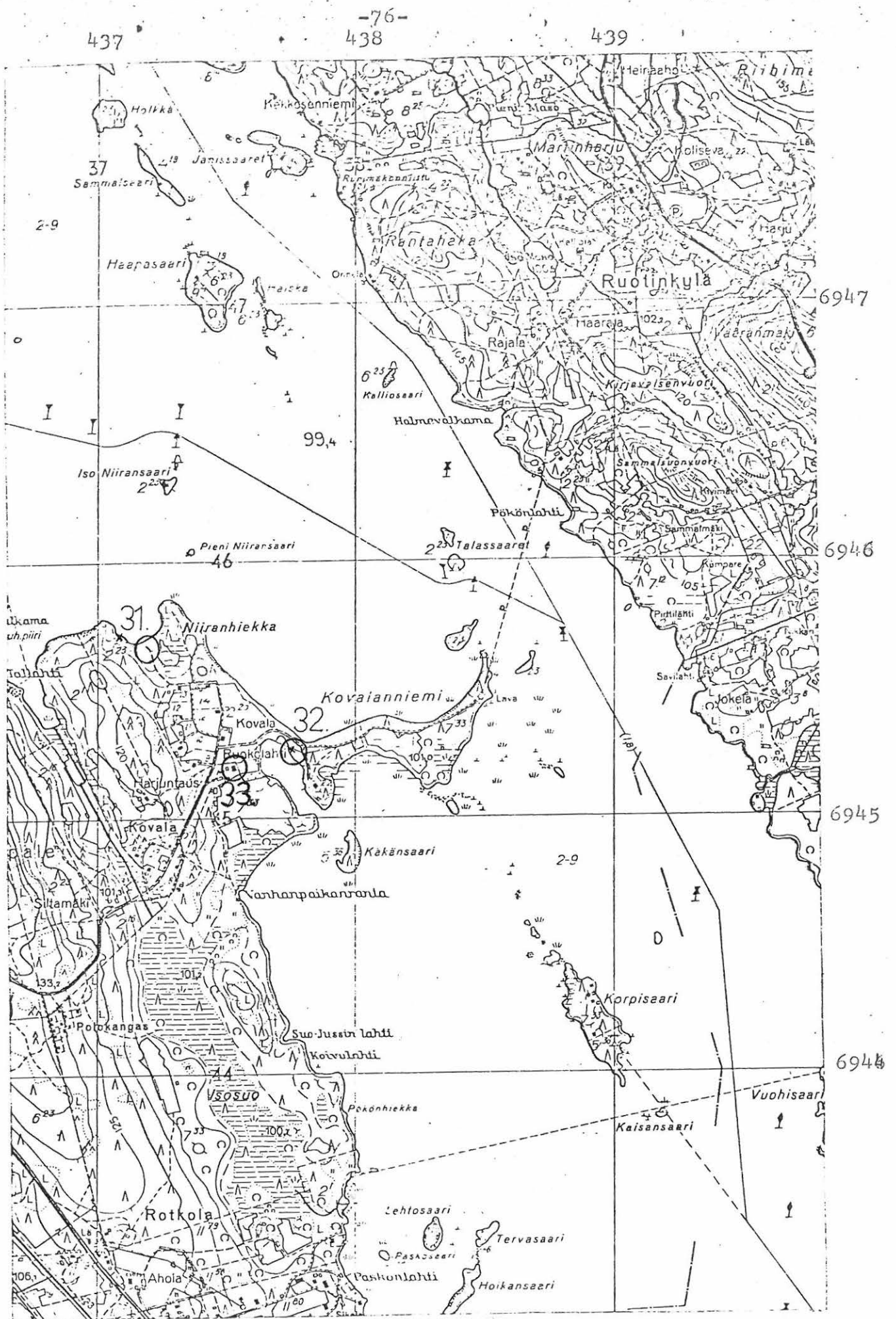
RNro 7:33

Valokuvat: f. 55749, taustalla, ks. s. 8

Diat: 5990 ks. s. 7

- ks. peruskartta s. 76

- lisäyksiä:

Ote peruskartasta 3321 06 ÄÄNEKOSKI. 1:20 000, 1967.

992 DI 0003

ÄÄNEKOSKI MLK 34

peruskartta 3221 06 ÄÄNEKOSKI

x = 6942 90

y = 432 08

z = n. 101

(= löytöpaikan koordinaatit)

Honkola, Törölä

kivikautinen löytöpaikka, luokka II

Löydöt: Satakunnan museo 7682, tasataltta, jonka räätäli J. Kallio löysi Hujakon talon Törön torpan pellosta Niiniveden rannalta vuonna 1907.

KM 21458 kvartsi-iskos, jonka Hannu Kotivuori löysi samalta paikalta inventointimatallaan toukok. 1982. Diar. 25.5.1982.

Löytöpaikka on Niiniveden pohjoisimmassa kolkassa, Pohjoislahden länsirannalla ja noin 200:n päässä vesirajasta. Törölään päärakennus on noin 100 m löytöpaikasta länsi-lounaaseen. Sadan metrin korkeuskäyrän kohdalla on maastossa selkeää, entistä rantakivikkoa. Tuossa rantavaiheessa on löytöpaikka noin 200 m leveällä niemekkeellä. Tasataltan löytöhistoriasta Törölään talon 90-vuotias vanhaisäntä kertoi, että hän itse löysi esineen pelloilla olevan, pensaikkoisen kalliopaljastuman vierestä. Hän mainitsi lisäksi naapuristossa joskus tehdyn kiviesinelöytöjä, mutta löytäjien kuolleen jo kauan sitten. Maaperä paikalla on savea ja hiesua.

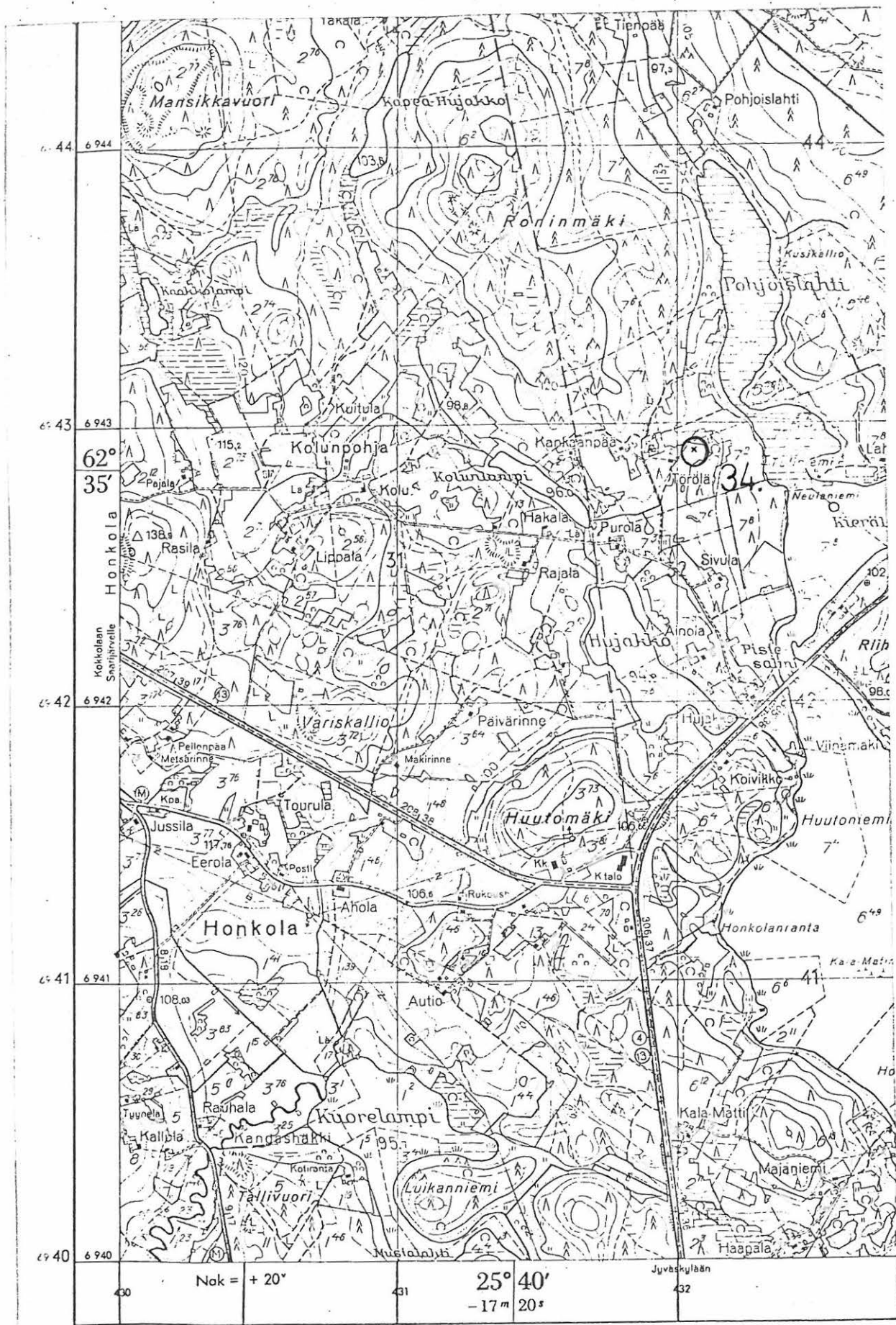
Maanomistaja:

RNro 7:2

Valokuvat:Diat: 5991 ks. s. 7

- ks. peruskartta s. 78

- lisäyksiä:

MAANMITTAUSHALLITUKSEN TOPOGRAFINEN TOIMISTO

Karttarunkona ilmakuvokartta 1:10 000, kuvous v. 15

430

431

432

Ote peruskartasta 3321 06 ÄÄNEKOSKI. 1:20 000, 1967.

F. 55741

KUVA 1 ks. s. 38

F. 55742

KUVA 2 ks. s. 38

F. 55743

KUVA 3 ks. s. 38

F. 55750

KUVA 4 ks. s. 61

F. 55744

KUVA 5 KS.S. 72

F. 55745

KUVA 6 KS.S. 72

F. 55746

KUVA 7 KS.S. 72

KUVA 8 KS. S. 74

F. 55747

KUVA 9 KS. S. 74

F. 55748

KUVA 10 KS. S. 74

F. 55749